

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Pereitoje Dirvoje, kalbėdami apie Lenkijos situaciją, mes pastebėjome bendravimą tarp kom. partijos ir katalikų Bažnyčios. Apie tą įdomų reiškinį daugiau rašo vienas iš The New Republic redaktorių (contributing editor). Tad Szulc spalio 9 d. laidoje.

Anot jo, "Tylinčios Bažnyčios" era pasibaigė ir Lenkijoje ir Vengrijoje. Bažnyčios vadai iš vienos pusės suprato, kad kol kas dar negalima įsivaizduoti greito komunizmo galo nė viename iš tų kraštų, o komunistai iš savo pusės suvokė, kad jie negalipasiiekti politinio stabilumo ir ūkinės bei socialinės pažangos, jei Bažnyčia ir katalikai tam aktyviai priešintųsi. Iš to kio supratimo išplaukė kompromisas, kuris aplamai imant padeda... tautai, nes apsaugo ją nuo didesnio sovietų įsikišimo. Rusai tą politinį 'minuetą' permato, tačiau jie jį toleruoja apie reikalingą blogybę.

Už savo bendravimą Lenkijos ir Vengrijos dvasiškija — kardinolai, vyskupai ir kunigai — turi judėjimo laisvę, valdžia padeda statyti bažnyčias (šiandien Lenkijoje yra 13,000 bažnyčių, tuo tarpu prieš karą buvo tik 6,700), bažnyčia turi tam tikrą tikėjimo mokymo laisvę, nors, žinoma, komunistai vengia dalyvauti viešose apeigose.

Gerą bendravimo pavyzdį duoda jau mūsų minėta kooperacija tarp hierarchijos ir vyriausybės po birželio 22 d. riaušių dėl kainų pakėlimo. Po jų Lenkijos primas kardinolas Wyszynski pasiuntė šešių puslapių laišką ministeriui pirmininkui Piotr Jarozewicz, kurį be paties kardinolo dar pasirašė vyskupų susirinkimo sekretorius. Laikydamosi diskrecijos Bažnyčia nepaskelbė laiško teksto, tačiau vieša paslaptis, kad jame buvo prašoma, baudžiant riaušininkus, daryti skirtumą tarp kriminalinio elemento, plėšusio krautuves ir sudeginusio kompartijos buveinę, ir "garbingų" darbininkų, protestavusių dėl kainų pakėlimo.

Vyriausybė aiškina, kad teisiami buvo tik 'chuliganai' — iš 80 suimtyjų teisman buvo atiduoti tik kokie 8. Į laišką ji neatsakė, bet rugpjūčio 3 dieną kardinolui Wyszynskiui sulaukus 75 m. amžiaus, jis gavo gėlių puokštę iš... ministerio pirmininko Jaroszewiczaus.

Rugsėjo 7 d. tas kardinolas pirmininkavo visų 75 Lenkijos vyskupų konferencijoje Czystachawoje, kurioje buvo diskutuojama, anot oficialaus komunikato, tam tikros socialinės

ganytojiškos problemos, priklausančios Bažnyčios veiklai" bei "dabartinis Bažnyčios ir Valstybės santykių stovis". Aukštieji ganytojai nutarė, kad "šiuo momentu krašto gerovė reikalauja vidaus taikos ir ramybės", tačiau po to išėjo su specifiniais reikalavimais: "vyskupų susirinkimas kreipiasi į aukščiausius valstybės autoritetus, prašydamas susilaikyti nuo bet kokių represijų formų prieš darbininkus, kurie protestavo prieš vyriausybės planuotą maisto kainų pakėlimą. Tų darbininkų civilės, socialės ir profesionalinės teisės turi būti atstatytos, jiems padaryta neteisybė atitaisyta, o nuteistiems paskelbta amnestija". Kaip minėjome, tuos reikalavimus valstybės kontroliuojama spauda nepaminėjo, ji tačiau pabrėžė sekančią susirinkimo nutarimo dalį:

"Turint galvoje dabartinę sunkią ūkinę situaciją, visi piliečiai yra įpareigoti prisidėti prie jos pagerinimo. Todėl susirinkimas apeliuoja į visą bendruomenę padidinti pastangas bei garbingą darbą ir net pasiaukoti bendram labui bei socialinės taikos išlaikymui. Tik bendromis pastangomis mes galime nugalėti dabartinius sunkumus."

Wyszynskis, save laikydamasis Bažnyčios kunigaikščio "fanabėrijos", atsisako asmeniškai susitikti su Tikybių ministru Kazimierzem Kakol, tas tačiau beveik kasdien konferuoja su episkopato sekretorium vyskupu Bronislawu Dabrowskiu. Wyszynskis kalbėjęs tik su kompartijos vadu Giereku, kuris tačiau to vengia.

Tuo tarpu Vengrijos primas kardinolas Laszlo Lekai dažnai susitinka su komunistų vadu Janos Kadar'u. Rugsėjo pabaigoje jie net nusifotografavo kartu ir pasirodė per televiziją, abu dalyvaudami Vengrijos Patriotiniame Liaudies Fronto suvažiavime. Bažnyčios santykiai su kompartija ten pagerėję po kardinolo Mindszenty išvažiavimo 1971 m. Net kalbama apie diplomatinių santykių su Vatikanu atstatymą. Kol kas vienintelė komunistinė valstybė turinti tokius santykius su Vatikanu yra Kuba.

Visa tai paaiškina, kodėl Vatikano atstovas pasirašė Helsinkio aktą. Tarp kitko šiuo metu ir Lietuvoje, teigiama, nėra suimto nė vieno kunigo.

★

Dar kalbant apie tikiybinius reikalus... Lenkijos vyskupai turi teisę pirkti užsieniuose sau automobilius, nes Lenkijoje pagaminti esą jiems neprieina-

CARTERIS...

(Atkelta iš 1 psl.)

mą studentais, kultūrinius ryšius... įgalinant juos kreiptis į laisvą pasaulį be jokių suvaržymų. Aš laikyčiau tokias galimybes (options) atviromis. Aš esu keltą kartų kalbėjęs užsienio politikos klausimais. Vienoje kalboje anksčiau šiais metais pasakytoje Chicagoje aš specialiai pasisakiau šia tema. Tai buvo viena iš mano pagrindinių minčių jau ilgą laiką.

Zerr: ...Kaip Jus mato, aš esu paruošusi keltą formalių pareiškimų, bet Jus taip vykusiai įėjote į labiausiai mums rūpimą klausimą... Mano paklausimas būtų, ką jūs manote apie Helsinkio akto vykdymą. Ponas Kissingeris yra paneigęs, kad taip vadinama Sovietų Sąjungos įtakos sfera neegzistuoja Rytų Europos kraštuose. Nežiūrint to, mus pasiekia žinios iš dabartinės administracijos, specifiniai tai yra visiškai naujos žinios kurias

mi dėl aukštos kainos ir mažų vyskupų pajamų.

Lenkijoje, kaip ir Lietuvoje, valdžia nori uždaryti visas kapines po 30 metų, panaudojant jų plotus žemės ūkiui. Lenkijos žydai, kurių esą tik 6,000, nori išsiderėti sau išimtį, tuo reikalu Tikybos ministeris Kakol priėmė Amerikos rabinų delegaciją. Nepaisant mažo žydų skaičiaus, antisemitizmas Lenkijoje esąs gyvas...

★

Spalio 3 d. rinkimai Vakarų Vokietijoje pasibaigė, gali sakyti visuotiniu laimėjimu: vyriausybė gali pasidžiaugti, kad ji vis dėlto išsilaikė, o krikščionys demokratai tapo didžiausia seimo partija, padidinusi savo gautų balsų procentą iš 44,8 iki 48,6. Tuo tarpu socialdemokratai nusmuko iš 45,9 į 42,6%, o jų talkininkai koalicinėje vyriausybėje — liberalai: iš 8,4 į 7,9%. Pagal parlamentarius papročius sudaryti naują vyriausybę turėtų būti pavesa krikdemų vadui Helmut Kohl, bet kadangi liberalai nežada baigti savo koalicijos su socialdemokratais, Kohl, neturi daug šansų. Kraštą toliau valdys Helmut Schmidto vyriausybė su 8 atstovų dauguma seime.

Ir vokiečiai, amerikiečiai pavyzdžiu, turėjo savo vadų diskusijas per televiziją, kurios užtrūkusios net 4 valandas. Nepaisant aštrių asmeniškų priekaištų — anot Kohlio "įžeidinėjimų olimpijadose", klausytojai negalėjo susidaryti įspūdžio, kad bet kurio Helmut Schmidto reikštų tikrai didesnius pasikeitimus užsienio ar vidaus politikoje.

aš gavau vakar, kad dabartinė administracija vilkina, jeigu galima taip išsireikšti, paskyrimą trijų narių į akto vykdymo sekimo komisiją.

Carteris: Well, aš galvoju ir jau pasakiau, kad mes neturėjome dalyvauti Helsinkio akte. Kas iš tikrųjų atsitiko, tai buvo tik nepaprasta Brežnevo diplomatinė pergalė. Ko jis iš tikrųjų norėjo, užsienio politikoje parodyti, kad jis sugeba įtikinti Vakarus priimti Rusijos įsitvirtinimą Rytų Europoje po Antro Pasaulinio karo. Iš to, būk tai, gavome tam tikros naudos. Tai yra taip vadinamas "Basket Three Agreement", kuris, kaip jūs žinote, nėra vykdomas. Mes niekad neprotestavome dėl Sovietų Sąjungos šio įsipareigojimo nevykdymo, būtent, laisvai keliauti, susijungti šeimoms iš šiuo metu esančios sferos jų įtakoje. Aš manau, kai Tik Helsinkio susitarimas buvo pasirašytas, Brežnevas buvo labai aktyvus jo interpretavime, būtent, susitarimas ratifikuojama sovietų pozicijas Rytų Europoje, susitarimas pabrėžia, kad sovietų kontrolė ir dominavimas nepasikeis. Tai yra jų (t. y. Sovietų) vidaus reikalas.

Aš galvoju, kad bus gera proga sekančiais metais kai Helsinkio Akto vykdymas bus peržiūrimas, proga pabrėžti labai stipriai, kad Sovietų Sąjunga nevykdo įsipareigojimo leisti laisviau judėti Rytų Europos tautų žmonėms į laisvąją pasaulį, ir duoti žmonėms daugiau individualinių laisvių.

Pugevičius: Aš esu artimam sąlyty su padėtimi tenai. Vienas mūsų rūpesčių yra, kad Helsinkio susitarimas yra naudojamas Sovietų vadžios įtikinti žmones, kad jų padėtis yra beviltiška, niekam nerūpinti. Dėl to, mes esam ypač susirūpinę dėl dabartinės administracijos neveiklumo kuri turėjo per Kongresą sudaryti sekimo komitetą, ir to nepadarė. Yra visai aišku, kad jie to nenori padaryti.

Carteris: Well, tas turėtų būti padaryta. Aš galvoju, didžiausia diplomatinė proga bus sekančiais metais, kai Helsinkio susitarimas bus peržiūretas.

Be to, Sovietai apeina Helsinkio susitarimą ir kitose srityse, būtent, jie vis tebetrukdo Radio Free Europe ir Radio Liberty transliacijoms, jie padarė neįmanomu persiųsti pinigų asmenims Sovietų orbitoje ir priedo dar reikalauja, kad pinigai būtų siunčiami rubliais. Mokesčiai už pinigų siuntą yra 30%. Jie suvaržė net ir tas teises, kurios egzistavo dar prieš Helsinkio susitarimą. Sovietų Sąjungoje yra daug religinių grupių apie kurias mes mažai girdime. Baptistų yra

5,000,000 (tai yra didžiausia grupė); jiems yra daug specialių suvaržymų dėl jų religinių įsitikinimų, taip pat kaip ir kitoms labiau žinomoms, religinėms grupėms.

Širvaitis: Norėčiau iškelti lyg ir "balto dramblio" klausimą, kuris egzistuoja JAV valstybės departamente. Jūs žinote apie egzistavimą anksčiau nepriklausomų Lietuvos, Latvijos ir Estijos vyriausybų pasiuntinybių. Tas yra labai svarbus Amerikos lietuviams, nes pirmiausia, tas patvirtina JAV aneksijos nepripažinimo politiką; deja, Valstybės Departamentas šiuo reikalu laikosi labai pragmatinio, sakyčiau anti-amerikoniško nusistatymo. Jis leidžia pasiuntinybėms "numirti", pripažindamas tik tuos diplomatus, kurie buvo paskirti prieš II Pas. karą savo vyriausybų. Jūs žinote, tai buvo prieš 35 metus ir visi senstame...

Mes norėtume, kad ši politika būtų pakeista, kad pasiuntinybės ir toliau galėtų egzistuoti, kad būtų įmanoma papildyti ir pakeisti pasiuntinybių personalą kai atsiranda reikalas, arba iš diplomatų veikiančių kituose kraštuose, ar iš šiaip tinkamų lietuvių, latvių ir estų reprezentantų.

Carteris: Aš nežinau kaip atsakyti į tą klausimą.

Širvaitis: Tai labai svarbus klausimas.

Carteris: Aš geriau labiau įsigilinsiu prieš duodamas jums greitą atsakymą. Aš žinau, kad jūs pageidaujate pasiuntinybių egzistavimo tęsimą.

Širvaitis (... klausimas dėl susidariusio triukšmo sunkiai suprantamas. Atrodo, klausiamas, ar Carteris ką nors padarytų?..).

Carteris: Aš tai suprantu, leiskite man tą klausimą pastudijuoti prieš darant staigų sprendimą. Aš nežinau kokios yra problemos ir aš nenoriu pažadėti ir vėliau neįvykdyti. Ačiū.

(Bus daugiau)

JOURNEYMEN

TOOL & DIEMAKERS

(Rate 7.07 per hour)

Must have experience on progressive die works, and be able to set up work paid BX BS mal for medical coverage, pension plan, 11 paid holidays, general vacation plan.

PRESTOLE EVERLOCK

1345 MIAMI ST.

TOLEDO, OHIO

419-691-2465

Equal Opportunity Employer (41-43)

DESIGNER

MINOR LAY-OUT

MEDIUM SIZE
AUTOMOTIVE PARTS
MANUFACTURER
HAS OPENINGS IN
ENGINEERING DEPT.
FOR DESIGNERS
AND MINOR LAY-OUT
WITH EXPERIENCE IN
AUTO BODY HARDWARE.
GOOD WORKING CONDITIONS.
FRINGE BENEFITS
AND OVERTIME.

APPLY IN PERSON

FERRO Mfg.

1380 E. WOODBRIDGE
DETROIT, MICHIGAN 48207

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomene • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

KAS LENGVAI ŽADA, TAS SUNKIAI DUODA...

JAV prezidentinių kandidatų antrieji debatai sukrėtė visą Ameriką ir dalinai net platųjį pasaulį dėl prezidento Fordo neapdairaus tvirtinimo, kad Rytų Europoje nedominuoja Sovietų Sąjungos įtaka. Tas ypač skaudžiai pritrenkė 30 milijonų Rytų Europos kilmės balsuotojų, o Carterio šalininkus, prez. Fordo paleistas į viešumą neapgalvotas žodis, maloniai sujudino skelbdamas demokratų partiją į laimėjimą.

Sekančią dieną po debatų, spalio 7 d. New Yorke Fordo rinkiminės kampanijos komitetas sukvietė etninių grupių ir amerikiečių spaudos bei televizijos atstovus į specialią konferenciją. Komiteto pirmininkas Rosenbaum perskaitė ir išdalinę dalyviams atspausdintą prez. Fordo, ką tik prisiųstą iš Kalifornijos, Rytų Europos klausimu paaiškinimą, kuriame prezidentas pabrėžia, kad debatuose pasakęs jog Amerika tvirtai remia Rytų Europos tautų aspiracijas dėl nepriklausomybės atgavimo, kad JAV niekad nepripažino ir niekad nepripažins Sovietų dominavimo. Specialiai jis priminė, kad remia lenkų-amerikiečių laisvės siekimą savo tėvynėje. Prez. Fordas dar priminė, kad ir šiemet jis pasirašė pavergtų tautų proklamaciją, pabrėždamas, jog Amerika remia aspiracijas dėl nepriklausomybės ir laisvo apsisprendimo teisių žmonėms. "Aš nepripažįstu sovietinio dominavimo nei vienoj valstybėje", šiais žodžiais užbaigė savo pareiškimą prezidentas Fordas.

Po oficialaus pranešimo etninių grupių atstovai vietoj klausimų pradėjo pikta priekaištauti prezidentui ir jo naujai padaryto pareiškimo nevertino. Ypač griežtai pasisakė lenkų, vengrų ir ukrainiečių atstovai, primindami Jaltos, Potsdamo, Helsinkio, Vienos ir Genevos susitarimus, kurie tik sovietams buvo naudingi, o vakarų pasaulį stumė į prąžūtį.

Toks prezidento pareiškimas, sakė jie, yra gėda Amerikai, švenčiančiai 200 metų nepriklausomybės sukaktį, kai jos laisvės kovose kovojo ir dideliais vadais buvo ir žuvo ne vienas Rytų Europos kilmės žmogus.

Konferencija praėjo piktoje nuotaikoje ir reikia pastebėti, kad kas garsiau ir pikčiau kalbėjo, tas patraukė didesnę dėmesį TV kamerų ir laikraštinių. Tą patį vakarą apie šią konferenciją buvo rodoma visuose TV kanaluose, o rytojaus dieną apie ją plačiai rašė New Yorko didžioji amerikiečių spauda, nurodant Rytų Europos tautų siekimus ir dabartinę padėtį.

Kyla klausimas, gal Rytų Europos kilmės 30 milijonų balsų dabar atiteks Carteriui? Gal ir ne. Toje konferencijoje buvo drąsiai nurodytos JAV daromos klaidos Rytų Europos atžvilgiu ir griežtai pareikšti pageidavimai ko etninės grupės nori. Bet iš dalyvių pusės visiško pasitikėjimo neparo dyta ir Carteriui, kuris puola prez. Fordą, bet pats ne-

Tapkite knygos 'TAUTINĖS MINTIES KELIU' mecenatu ar rėmėju

----- I š k i r p t i -----

AMERIKOS LIETUVIŲ
TAUTINEI SĄJUNGAI
87-80 96th St.
Woodhaven, N. Y. 11421

"Tautinės minties keliu" knygą užsiprenumeruoju kaip

- ☐ mecenatas\$100.00
☐ garbės prenumeratorius\$ 50.00
☐ prenumeratorius rėmėjas\$ 20.00

(Čekius rašyti National Lithuanian Society of America, Inc. vardu).

Pridedu čekį sumoje \$.....

Pavardė ir vardas

Adresas

Informaciniame susirinkime, kuriame LB prezidiumo nariai padarė pranešimą visuomenei. Iš kairės: J. Malskis, adv. A. Širvaitis, dr. E. Lenkauskas, kun. G. Kijauskas, prezidiumo pirm. inž. R. Kudukis, dr. A. Butkus, R. Bublys ir B. Gražulis. V. Bacevičiaus nuotr.

LB TARYBOS PREZIDIUMAS ENERGINGAI IMSIS LIKVIDUOTI LB SKILIMĄ

DR. ANTANAS BUTKUS

LB Clevelando apylinkės valdyba rugsėjo 26 d. Naujos parapijos salėje surengė VIII-tos LB Tarybos prezidiumo pranešimą apie pirmąją šios tarybos sesiją Chicagoje lietuvių visuomenei. Susirinkime dalyvavo virš 50 asmenų. Dabartinis tarybos prezidiumo pirmininkas R. Kudukis painformavo apie praėjusią sesiją. Jo žodžiais ta sesija buvo trumpa ir ribavosi buvusios valdybos narių pranešimais bei rinkimais. Vietoje to, pasiremdamas citatomis iš LB įstatų jis analizavo Tarybos charakterį, veiklos

pasako kokią užsienio politiką jis pats ves.

Kaip vienas konferencijos dalyvis jaunas studentas pareiškė, abu kandidatai yra geros išvaizdos, bet abu nieko nepasako, o tik skelbia atmintinai išmokus savo kalbos tekstus. (eč)

pobūdį teorijoje ir iki šiol veikiančioje praktikoje.

Pagal JAV LB įstatus ir taisykles Taryba yra vyriausias LB organas (Krašto Valdyba yra vyriausias vykdomasis organas). Toks susitvarkymas yra logiškas ir tinkamas, bet dėl tam tikrų aplinkybių, gal ir dėl pačios Tarybos ligšiolinės veiklos, tos pareigos nebuvo pilnai suprantamos ir nebuvo įgyvendintos. Daugelis lengvai priima, kad KV yra vyriausias vykdomasis organas, bet į Tarybą žiūri tik taip, kad ji K. Valdybai kartais nuo karto pataria. Tuos patarimus K. Valdyba gali priimti, arba juos atmesti. Mūsų pagrindinė pareiga, pabrėžė R. Kudukis, būtų įnešti eilę rezoliucijų, atstovaujančių mūsų nusistatymus ir filosofiją apie įvairius įvykius, kurie lies Lietuvą ir lietuvių reikalus.

LB įstatų 17a paragrafas sako, kad Taryba nustato LB veiklos kryptį ir būdus. 17b — Taryba priima ir keičia JAV LB-nei įstatus ir taisykles. 31b — K. Valdyba vykdo Tarybos veiklos planą ir pateikia Tarybai savo veiklos apyskaitą. Paragrafas 33 teigia, kad KV yra atsakominga Tarybai už savo veiklą.

Čia pacituoti LB įstatų paragrafai labai tiksliai nusakė ryšius tarp Tarybos ir Krašto Valdybos. LB įstatai

įpareigoja Tarybą nustatyti LB veiklos gaires ir taip pat surasti jai tos veiklos būdus. Kitaip sakant, jei Taryba nori atlikti savo pareigas, ji turi ne tikrai pareikšti Krašto Valdybai kokius ji turėtų veiklos tikslus, bet taip pat nurodyti kokiais būdais tie tikslai turėtų būti siejami. Dar daugiau, jai tenka pareiga prižiūrėti K. Valdybos darbą, kad jis būtų vykdomas Tarybos nustatyto veiklos plano ribose.

Iš esmės dabartinės Tarybos Prezidiumo pirmininkas nedaug ką naujo pasakė. Jis tik išryškino tai, kas jau nuo pat LB-nės įkūrimo buvo įstatuose surašyta. Vienok, mūsų nuomone, jis pareiškė labai daug ir labai svarbaus. Jo paties pareiškimu šis pranešimas ir tos gairės dar nebuvo apsvaistytos nei prezidiumo, nei Tarybos. Tikime ir linkime, kad tas greitu laiku bus padaryta. Šį nusistatymą priėmus ir jį vykdančią Tarybai bus sugrąžintas jos pagrindinis vaidmuo.

Mūsų manymu daugiausia būdų ir krizių LB išgyveno dėl to, kad jos Taryba per mažai dalyvavo LB-nės veiklos krypties ir būdų nustatyme. Tarybos veikla iki šiol rubežiavosi K. V. pirmininko išrinkimu ir jo sudarytos valdybos veiklos

(Nukelta į 4 psl.)

Dalis publikos LB informaciniame susirinkime Clevelande. V. Bacevičiaus nuotr.

Šaltasis karas... (5)

Vlasovo tragedija

1942 m. vasarą į vokiečių nelaisvę netoli Volkovo pateko sovietų gen. lt. Andrėjus Vlasov. Jis sėkmingai gynė Maskvą, veddamas 20-ją armiją, vyriausioje maršalo Žukovo vadovybėje, ir už tai sovietų propagandos buvo labai išgarbintas. Vokiečiai netrukus patyrė apie jo svajonę vadovauti rusų išsivadavimo armijai. Tų pačių metų rugsėjo mėn., vis dar būdamas beteisis belaisvis, jis pasirašė atsisaukimą į Raudonąją armiją, ragindamas jos karius perbėgti į vokiečių pusę. Dešimtys tūkstančių paklausė. **FREMDE HEERE OST** skyriaus rusų ekspertai, ypač kap. Strik-Strikfeld tuojuo suprato, kad Vlasovas galėtų vadovauti sėkmingam rusų tautiniam sąjūdžiui. Jiems neslūku buvo tuo įtikinti gen. štabo viršininką gen. Halderį ir vėliau jo įpėdinį gen. Zeitzler. Hitleris tačiau toliau buvo įsitikinęs, nepaisant blogos situacijos frontuose, kad jis žino kaip reikia kariuoti. Vlasovą jis leido panaudoti tik propagandai, nepildant jam duotų pažadų.

Vokiečių karininkai, kurie derėjosi su Vlasovu, jam atvirai pasakė Hitlerio nusistatymą. Tarp jų tačiau susidarė kažkokią sąjungą prieš Staliną... ir nacių vadų ignoraciją. Jie kartu tikėjosi, kad taip bus prisi-deta ir prie taikos atstatymo ir rusų išsivadavimo iš komunizmo. 'Vlasovo sąjūdis' tačiau jau negalėjo išgelbėti Vokietijos nuo pralaimėjimo, nes JAV jau rimtai pradėjo ruoštis karui.

To nepaisant, propaganda apie Vlasovo sąjūdį buvo tokia sėkminga, kad buvo gauta žinių, jog ir maršalas Rokosovskis progai pasitaičius žadėjo pereiti vokiečių pusėn. Sąjūdžiui pritarė ir aukštieji vokiečių užsienių reikalų ministerijos pareigūnai, įskaitant ir buv. ambasadorių Maskvoje grafą von der Schulenburgą ir jo bendradarbius, tačiau tie negalėjo įtikinti to sąjūdžio reikalingumu savo ministerijai Ribbentropą, jau nekalbant apie patį Hitlerį. Vien tik propagandos sumetimais Vlasovas buvo paleistas iš nelaisvės ir jam leista organizuoti mažą savo štabą.

1943 m. pradžioje prie vokiečių kariuomenės buvo suorganizuoti 176 rytų tautų kovos batalijonai ir 38 apmokymo, darbo ir sargybų kuopos. Jų tarpe "vlasoviečių" buvo 51 batalijonas, turkų kilmės tautų — 33 batalijonai, išsaurės Kaukazo tautų — 13, Volgos totorių — 12, kazokų — 24, armėnų — 8, azerbaniečių —

11, georgiečių — 11, estų — 4, suomių — 1, Tol. Rytų — 1, graikų — 1, ir kalmukų 3 batalijonai. Be to, lietuvių dar buvo 6 pagalbinės kuopos, latvių 2 kuopos ir pan. (Tai tik kariuomenės sąjungininkai, SS vėliau organizavo savo tautinius dalinius). Hitlerio ministeris okupuotiems kraštams Rosenbergas, pats Latvijos vokiečių konferencijoje su kariuomenės atstovais pritarė jų pažiūrai, tačiau įtikinti jos teisingumu Hitlerį nesugebėjo ar nenorėjo. Jis pats net uždraudė Vlasovui susitikti su propagandos ministeriu Goebbels. (Tas susitikimas vis dėlto vėliau įvyko, bet jau 1945 metais).

Hitleris neleido svetimųjų batalijonų sąjungai į didesnius junginius. Gehleno skyrius 1943 m. pradžioje įkalbėjo Vlasovą aplankyti savo batalijonus fronte ir pasakyti jiems bei vietiniams gyventojams patriotines kalbas. Tai tačiau nepatiko OKW vadui Keitelui, kuris įsakė balandžio 18 d. Vlasovą grąžinti į nelaisvių stovyklą ir grąsino jį atiduoti Gestapui.

Ruošiantis jau mūsų minėtai operacijai "Citadelė", Gehlenui pasisekė įkalbėti gen. Zeitzlerį pasinaudoti Vlasovo vardu, raginant perbėgti sovietų karius. Tokia propaganda jau buvo pradėta gegužės 6 d., tačiau pati ofenzyva buvo suvėluota iki liepos mėn., todėl propagandos rezultatai nebuvo dideli — tik šimtai, bet ne tūkstančiai perbėgėlių.

Pagaliau Hitlerį taip su-nervavo karių pastangos gauti kitų tautų talkos, kad 1943 m. birželio 8 d. jis pasiūkė į savo Berghofą Keitelį ir Zeitzlerį jiems aiškiai pasakė: "Vieno dalyko reikia vengti. Būtent, kad kas nors mūsų pusėje gautų klaidingų idėjų. Mes turime aiškiai atskirti propagandą, kuri yra transliuojama kitai pusei ir tai, ką mes čia darome."

Tų pačių 1943 m. rudenį Hitleris nutarė nuginkluoti visų tautų batalijonus ir juos panaudoti tik darbo reikalams, girdi, jie bėga iš kariuomenės. Pulk. Heere, kuris vadovavo svetimųjų batalijonų priežiūros štabui galėjo įrodyti, kad jie neturėjo daugiau dezertyrų negu pačių vokiečių dalys. Šiaip taip pasisekė įtikinti Hitlerį, kad batalijonų nuginklavimas būtų sovietų propagandos labai išnaudotas, todėl jis savo ankstyvesnį nuginklavimo įsakymą pakeitė, perkeldamas tuos batalijonus Vakarų frontan, kur, savaime aišku, jie nematė prasmės kovoti.

Gen. Vlasov ir rusai belaisviai vokiečių uniformose apmokymo stovykloje Muensingene.

Naciai ir ypačiai SS, pagal Hitlerio "mokslą", į visas Rytų tautas laikė "menkavertėmis". Himmleris — SS vadas — Vlasovo kitaip nevadino kaip "išdaviku ar "rusų kiaule", tačiau vis blogėjanti padėtis frontuose privertė pačią SS verbuoti svetimų tautų savanorius. Pats Himmleris 1944 metų rugpjūčio mėn. pradėjo kalbėti taip pat, kaip kariuomenės generalinis štabas nuo pat karo pradžios. Nepaisant Rosenbergo ir Keitelio protestų, Himmleris įsakė sudaryti "komitetą rusų tautos išvadavimui" ir pasiūlė tam pačiam Vlasovui vadovauti 10

divizijų armijai! Himmleris taip pat įsakė rusų nelaisvius traktuoti kaip kitų tautų. Bet, žinoma, jau buvo per vėlu. Suspėta sudaryti tik dvi rusų divizijas, 600 ir 650 Nr.Nr., kurias gen. Koestringas, svetimųjų tautininkų vadas, oficialiai perdavė gen. Vlasovo vadovybei. Ceremonijoje dalyvavo SS ir partijos aukštieji vadai. Vokiečių ir rusų vėliavos plevėsavo lygioje aukštumoje... Vlasovas savo divizijas bandė išgelbėti, jas veddamas į Vakarų sąjungininkų nelaisvę, bet tie juos išdavė Stalinui.

(Seka: Gehlenas pereina pas amerikiečius).

LB TARYBOS PREZIDIUMAS...

(Atkelta iš 3 psl.)

proforma aprobavimu. Tai nebuvo Taryba, kuri diskutuotų esminius LB reikalus, o daugiau "guminis antspaudas" valdybai. Tiesa, paskutiniu metu buvo bandoma Tarybos veiklą išplėsti, sudarant komisijas. Patirtis rodo, kad didžioji dalis tų komisijų neturėjo jokio veiklos plano. Visa jų veikla baigėsi sesijos metu ant greitųjų iškeptom rezoliucijom. Aš pats dalyvavau dviejų Tarybų komisijose ir žinau, kad, deja, jose nieko pozityvaus nebuvo atliekama. Be komisijos pirmininko iniciatyvos ir Tarybos prezidiumo pritarimo paskiras Tarybos narys buvo bėjęs net paprasčiausiam klausimui Tarybos sesijoje iškelti, dar sunkiau praves-ti. K. Valdybai, ypač jos pirmininkui gal tas buvo ir paranku. Jis galėjo daryti ką nori. Deja, nei Tarybai, nei pagaliau LB-nei tas nebuvo naudinga. Prez. pirm. R. Kudukis nori Tarybos veiklą atgaivinti per tas komisijas. Tai tikslus kelias ir nuoširdžiai linkime jam sėkmės. Įspėjame tik, kad tai bus sunkus kelias. Čia prezidiumas turės gerokai padirbėti. Jam neužteks vien sudaryti komisijas ir paskirti ar išrinkti joms

pirmininkus. Prezidiumui teks nuolatos sekti k-jų darbą, išreikalauti iš jų ar joms pateikti konkrečių uždavinių projektus. Tos komisijos turės dirbti nuolatos, o ne pusvalandį prieš Tarybos sesiją. Turint modernias susižinojimo priemones tas yra įmanoma padaryti. Tačiau pasisekimas, kartoju, priklausys nuo Prezidiumo parodytos iniciatyvos, ištvermės ir lankstumo bei išradingumo.

Mus džiugina naujojo prezidiumo pirmininko R. Kudukio pareiškimas, kad prezidiumas energingai imsis Lietuvių Bendruomenėje įvykusio skilimo pašalinimo. Linkėdami sėkmės nuoširdžiai pageidautume, kad šie pozityvūs planai būtų kaip galima greičiau įgyvendinti, sudarant ir tvirtinant naują Krašto Valdybą bei šaukiant sekančią Tarybos sesiją, kurioje konkrečiai ir iš pagrindų bus per-

žiūrėta JAV B-nės veikla ir surasti tinkamiausi būdai tiems veiklos planams įgyvendinti.

Baigiant tenka nusistebėti, kodėl tiek daug laiko sugaištama nuo Tarybos rinkimų iki naujos LB-nės vadovybės sudarymo ir jos veiklos plano priėmimo. Ši Taryba buvo išrinkta š. m. gegužės mėnesį. Jos krašto valdybos veiklos planai geriausiu atveju bus priimti sausio ar vasario mėnesį. Tai 7 mėnesiai be Tarybos. Tarybos kadencijos laikas 3 metai. Taigi, be jos visiškai apsieisinama 1/4 laiko. G kitas 3/4 laiko ji iki šiol buvus ar nebuvus. Tai aiški anomalija. Išrinkus Tarybą mūsų supratimu reikėtų turėti nominacijų komisiją, kuri Prezidiumo ir Krašto Valdybos pirmininko rinkimus bei jo sudarytos valdybos sąstatą patvirtintų susirašinėjimo būdu. Tas sumažintų išlaidas, svarbiausia būtų galima padaryti per vieną ar du mėnesius po rinkimų. Pagaliau naujai išrinktus JAV prezidiumų pareigas perima po 2 mėnesių. Nejaugi mūsų Bendruomenės reikalai yra komplikotesni, kad mums reikia virš pusmečio?!

AUTOMATIC
SCREW MACHINE
OPERATOR

Set up and operate single spindles. Excellent wages and fringe benefits, clean air conditioned plant. Minimum 2 years experience. Day Shift. Steady year round work, apply at:

PEGASUS

Division of Koehring Co.
2890 JOHN R ROAD
TROY, MICHIGAN
Or Call: NORM MILAM
313-689-9000

An Equal Opportunity Employer M/F (38-41)

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Telefonas (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SĄŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms.

Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS

Lakewood, Ohio

SPAUDOS IR KASDIENYBĖS PANORAMA

VYT. ALANTAS (3)

5. Pamiřstas Aukščiausias Autoritetas

Ne tiek spaudoj, kiek privačiuose pokalbiuose šandien yra aktualus establišmento "reorganizacijos" klausimas. Viena grupė žmonių ir vienas dienraštis, apsišaukęs "visų lietuvių dienraščiu" pasiguldė Bendruomenės vadovybę ant operacinio stalo ir nustatė diagnozę: nuosmūkis, klaidos, valdžiotroška, vadinanija ir net šantažas — terminai paimti iš "visų lietuvių laikraščio" — atseit, sunkios ligos: reikia establišmentą gelbėti... ne, negelbėti, bet jį pribaięti ir organizuoti kitą. Kitais žodžiais, reorganizatoriai bendruomeninkams sako: — Jūs nesugebate tvarkyti Bendruomenės reikalų, pridarę klaidų, ir sukybių, eikite šunims šeko piauči, o mes sėsime į jūsų vietas ir sukursime tobulą reorganizuatą ar registruotą bendruomenę.

Kai aš žiūriu į tuos nepaprastus užsimojimus, man kyla toks vaizdas: sakysime, į LŽS Centro Valdybos posėdį ateina laikraštinių būrelis, dėl vieno ar kitų priežasčių nepatenkintas vadovybės darbais ir sako: — Jūs nesugebate tvarkyti organizacijos reikalų, darote klaidų ir t.t., eikite šalin, mes sėsime į jūsų kėdes ir reorganizuosime Są-

jungą. Ir tarkime, kad Valdyba sako: — O key, mes pasitraukiame, tvarkykite jūs! — Po kiek laiko, sakysime, atsiranda kitas nepasitenkinusių kolegų būrelis, ateina į reorganizuotos Sąjungos posėdį ir sako: — Jūs neišmanėliai, sukčiai, tinginiai, nesugebate tvarkyti organizacijos reikalų, eikite velniop, o mes sėsime į jūsų vietą ir re-reorganizuosime Sąjungą. Ir taip tas re-re-re gal tęstis iki tol, kai išlakstys visi Sąjungos nariai.

"Visų lietuvių laikraštis", kartais atsisakes nuo labai nekultūringo plūstančio stiliaus, šaltai pasako, kad visų nesusipratimu svarbiausia priežastis esanti darbo nenasiskirstymas ir kad "Altai reikia palikti organizuotą lietuvių atstovavimą Washingtone. Susitarus šiuo reikalu, galima rasti bendrą kalbą visais kitais klausimais".

— Atsiprašom, gerbiame, mums rūpi ne tik kultūros reikalai, bet ir aukštoji laisvinimo politika! — atsako bendruomenininkai, ir abi pusės skuba į Washingtoną...

Per šalį žiūrint, man kartais atrodo, kad mūsų aukštieji darbuotojai panašūs į žvaigždes, kurios braunasi arčiau prie rampos, kad mes jas pastebėtume ir plotume. Kodėl mūsų gerbiameji

veikėjai negalėtų susėsti prie vieno stalo ir solidariai susitarti: — Tu, Petrai, geriau ruošsi angliškai ir turi lankstesni liežuvį, važinėk į Washingtoną, tu, Juozai, linkęs į kultūrą, organizuok kultūros barą, tu, Jonai, pedagogas, šviesk ir lietuvininką jaunimą ir t.t. ir t.t.

Juk mes per daug jėgų neturime, jos kasmet eina mažyn, tad ar neprivalėtume jas taupyti ir naudoti produktingai? Mes apsišaukiame esą šimtanuošimtiniai demokratai, o kai reikia susitarti dirbti vieningai, tai ta demokratija išgaruoja ir prasiveržia ambicijos, ideologijos, partinės programos... Juk galų gale kas yra demokratija, jei nepripažinimas kompromiso? Anais metais vakarų Vokietijoje negalėjo susitarti dvi "imperijos" — Vlikas ir diplomatai, dabar neranda bendros kalbos kitos dvi "imperijos" — Alta ir Bendruomenė. Būtų juokinga, kad nebūtų taip liūdna. Juk, rodos, yra vyriausias autoritetas, kuris turi teisę visus susodinti už vieno stalo ir padiktuoti glaudaus bendradarbiavimo formulę, o to autoriteto vardas — Lietuva!

Nors iš principo aš esu nedalomos lietuvių vienybės šalininkas, bet neneigiu ir individo teisių. Jei man organizacija nepatinka, aš mėginu ją reformuoti iš vidaus, jei man tai nesiseka, iš jos išstoju ir organizuoju kitą kitu vardu, bet nesistengiu primesti savo valios senajai, visai ją koneveikdamas.

Pagaliau, reikia ir skaldytis mokėti. Mes, lietuviai, deja, esame šios srities pasižymėję specialistai ir turime labai gerų pavyzdžių praeityje tik, matyt, "reorganizatoriai" juos pamiršo. Sakysime, 1941 m. iš Amerikos Lietuvių Tarybos, kuri iš pradžios vadinosi Lietuvai Gelbėti Taryba, dėl skirtingų politinių pažiūrų išstoję tautininkai ir įkūrė Lietuvai Vaduoti Sąjungą (L. E. I t.). Vadinasi, neįkūrė "reorganizuotos" tarybos, o pasivadino kitaip.

Vėlgi 1901 m. Wilkes-Barre skilo Susivienijimas Lietuvių Rymo Katalikų Amerikoje (L. E. XXII t.). Atskilėliai nepasivadino "reorganizuotu" Susivienijimu Lietuvių Rymo Katalikų Amerikoje, o tiesiog Susivienijimu Lietuvių Amerikoje. Aš nieko nesaikčiau, jei "reorganizatoriai" būtų pasivadinę Nauja Lietuvių Bendruomenė arba Antra Bendruomenė ar kaip kitaip. Gal ta Naujoji Bendruomenė būtų tokia tobula ir taip pavyzdin-

gai veikty, kad ilgainiui mes visi į ją perbėgtume, ir senoji Bendruomenė savime žlugty. Reorganizatoriai turi įsisteigę ir Spaudos Klubą. Juk ir jis galėjo pasivadinti Reorganizuota Lietuvių Žurnalistų Sąjunga, bet steigėjai buvo pakankamai išmintingi to nedaryti. Sakau, aš esu vienybės šalininkas, bet jei atsiranda grupelė žmonių, kurie dėl vieno ar kitų priežasčių nori turėti savo klubelį — teturi: aš nieko prieš.

Idomu kaip mūsų spauda reaguoja į "reorganizatorių" užmačias. Absoliuti spaudos dauguma laikosi tylos sąmokslu — nerašo nieko, kiti pasisako griežtai prieš, vienas kitas organas simpatizuoja, bet galvos neguldo, tik reikalą iš paskutiniųjų pučia "visų lietuvių laikraštis", nesigailėdamas prakaito, vietos ir "riebaus" žodyno establišmento adre-

su. Neteko pastebėti reorganizacinių užmačių ir kitų kraštų lietuvių spaudoje.

Tas pats ir gyvenime. Sakysime, Detroitė numatoma suorganizuoti naują apylinkę, bet ne naujo, o seno stiliaus. Važinėjant per atostogas pabudo mano senas reporterio polinkis ir neiškenčiau nepaklausinėjęs kas dedasi kitur. Pabuvojau Kanadoje, Toronte, Cape Code, Scrantone, New Havene, kalbėjau su Rostono žmonėmis — niekas ten bent kol kas po senojo establišmento pamatais nesiknisa. Taigi, nei visuomenė, nei spaudos dauguma bibliinių procesijų nerengia ir netrimituoja, kad griūtų seno establišmento sienos. Tik chicagiškiai griausmingai muša būgnais kviesdami į didįjį antpuolį, bet neatrodo, kad tautiečiai labai skubėtų po jų vėliavomis...

(Seka: Kurlink pasukti?)

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

- 7 1/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
- 7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
- 6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
- 6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.L.C.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juokas Gribauskas, vedėjas

TIK NAUJIEMS SKAITYTOJAMS!

**Už VIENĄ dolerį
DIRVĄ gausit
iki šių metų galo**

Atsiųskit savo, ar savo pažįstamo, kuris dar neprenumeruoja Dirvos, adresą su 1 dol. ir nuo kitos savaitės gausit Dirvą iki 1976 m. gruodžio 31 d.

— — — — I Š K I R P T I — — — —

DIRVA
P. O. Box 03206
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. ir prašau siuntinėti Dirvą iki
1976 m. gruodžio 31 d.

Pavardė ir vardas

Adresas

Pavardė ir vardas

Adresas

**GERIAUSIA DOVANA
BET KOKIA PROGA**

Rasite pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicagoje

**NORMANA
BURŠTEINA**

185 North Wabash Avenue
Chicago, Ill. 60601 2nd Floor

DIDELIS PASIRINKIMAS
PUOŠNIŲ IR PASKUTINĖS
MADOS KAILIŲ!

Tel. 263-5826
(įstaigos) ir
677-8489
(buto)

■ Laiškai Dirvai

O VISTIEK INFORMACIJA TURI BŪTI TIKSLI

Dirvos 36-tam numeryje Br. Keturakis pataisė Antano Laukaičio olimpijados išpūdžių aprašymuose pastebėtus, jo nuomone, netikslumus. 38-tam numeryje A. Laukaitis jam atsako, ir gana "rūsčiu tonu".

Dėl to, ką reiškia olimpinis simbolis — penki sunerti spalvoti žiedai (ratai, lankai, apskritimai) tai ginčytis būtų maždaug tas pats, kaip kad įrodinėti, jog Beethoveno penktosios simfonijos pirmos keturios gaidos "simbolizuoja pergalę". Gal ir taip, gal ir ne. Mano vaikam tai jos simbolizuoja reklamuojamus vaistus nuo galvos skaudėjimo. Kada nors kai kurie iš mūsų galėsime paties Beethoveno to paklausti — žiūrint, kur pateksim, baigę šią mūsų žemiškąją kelionę. Taip kaip aiškina Br. Keturakis, aiškino ir Jim McKay ABC televizijos transliacijas, o kad enciklopedijose kartais būna niekų prirašyta, tai turėjom progos iš "pačios didžiausios" visai neseniai įsitikinti. Man atrodo, kad kaip ir su daugeliu kitų ženklų bei simbolių — pirma būna ženklas, o vėliau kas nors "išaiškina", ką jis reiškia.

Daug svarbesnis dalykas tai plaukiko Arvydo Juozaičio pasirodymas ir nors ne daug kam tai būtų įdomu, vistiek istorijai laikraštyje turi likti teisingi ir tikri faktai. O jie yra tokie:

100 metrų krūtine rungtų liepos 19 dieną Arvydas Juozaitis buvo išstatytas (seeded) trečiuoju (penktame take) antrame užplaukime (heat), su 1:05.30 kvalifikaciniu laiku. (Viso tame užplaukime buvo tik septyni plaukikai. Kokia sistema plaukikai olimpinuose žaidimuose išskirstomi į užplaukimus čia būtų per daug ilga ir nereikalinga aiškinti). Pirmąjį užplaukimą laimėjo anglas Duncan Goodhew, 1:04.92 laiku ir tuo pagerino japono Nobutaka Taguchi Miuncheno olimpijadoje pastatytą 1:04.94 rekordą. Antrąjį užplaukimą laimėjo Arvydas Juozaitis 1:04.78 laiku ir tuo, taigi, pagerino tik ką pastatytą naująjį Goodhew rekordą. Trečiojo ir ketvirtąjo užplaukimų laimėtojų laikai buvo lėtesni (1:06.12 ir 1:05.19). Tad mūsų šalis Juozaitis buvo olimpinio rekordo savininkas iki penktąjo ir paskutinio užplaukimo, kurį laimėjo amerikietis John Hencken, ne tik pagerindamas Juozaičio olimpinį, bet ir prilygdamas savo paties pasaulio rekordą 1:03.88. Taisyklės sako, jog kad pasiektų rekordą plau-

kikas turi laimėti lenktynes (ne rungtį), ką Juozaitis ir padarė. Šitaip olimpinis rekordus žymi ir pats detaliausias jų šaltinis "Guinness Book of Olympic Records", kur prie kiekvienos rungties atitinkamai pastebima, jog, "šalia jau pažymėtų medalių laimėtojų pasekmių, dar buvo pasiekti sekantys olimpiniai rekordai". Taip ten naujojo laidoj bus įrašytas ir Juozaitis.

Pusiaubaigmėj, turėdamas iki tada trečią geriausią atsiemtą laiką, Arvydas pateko į antrąjį, greitesnį, ratą, vėl penktame take, šalia amerikiečio Hencken. Šiuo atveju jis atplaukė ketvirtuoju, 1:04.76 laiku. Hencken vėl pagerino ir olimpinį ir pasaulio rekordą 1:03.62 laiku. Baigmėj (kvalifikavosi po keturis iš kiekvieno pusiaubaigmės rato), turėdamas šiuo atveju jau septintą geriausią laiką, Juozaitis gavo pirmąjį, kraštinį, taką ir tikrai tik per "nago juodymą", trim šimtosiom sekundės pralenkė kanadietį Graham Smith ir gavo bronzos medalį. Šiuo 1:04.23 laiku jis taip pat pastatė naują Sovietų Sąjungos (ir, aišku, Lietuvos) rekordą. (Informacija surinkta iš olimpinų programų ir "Swimming World" specialaus olimpinio numerio).

Antano Laukaičio tiek Montrealio olimpijados, tiek kelionių aprašymus skaitau su dideliu įdomumu, jais

džiaugiuosi, bet kažkokio matematinio tikslumo juose rasti nei tikiuosi, nei reikalauju. Nemanau, kad jis turėtų pykti ar užsigauti, — o toks išpūdis iš jo atsakymo Br. Keturakiui gausi, — jei tokie skaitytojai, kaip gerb. Br. Keturakis ar ir aš pats bandome spaudoje daryti skirtumą tarp pramoginio pobūdžio rašinių ir faktinės informacijos. Arvydo Juozaičio atsiėmimas Montrealio olimpinuose žaidimuose vertas tikslaus ir teisingo pristatymo mūsų spaudoje.

Arvydas Barzdukas

MAN NEPATINKA...

Jeigu Dirva dar kartą įdės Br. Keturakio ir A. Laukaičio laiškų korespondencijas, prašau man daugiau DIRVOS nebesiūsti. "Geras žurnalistas", anot Br. Keturakio, turi sugebėti savo skaitytojų laiką negaišinti tuščiomis kritikomis.

R. Balzinskas
Cleveland, Ohio

DAR APIE HELSINKIO PERPETUM MOBILE

Kimas Daigūnas š. m. spalio 7 d. šiame skyriuje ragina Helsinkio aktą vadinti koku geriau jam tinkančiu vardu. Tačiau jo cituojamos akto vietos, dėl kurių jis taip piktinasi — sienų neliečiamumas ir nesikišimas į suverenių valstybių vidaus reikalus — yra jau senos tarptautinės teisės normos! Tai nėra naujiena, dėl kurios jis turėtų būti vadinas 'gėdos' ar koku kitu

vardu. Atrodo, kad tai aišku ir pačiam Rimui Daigūnui, nes jis sako, kad "Tai (tas aktas) status quo NETIESIOGINĖ legalizacija."

Atseit, ją galima išskaityti tik tarp eilučių ar, kaip man atrodo, iš paties akto pasirašymo fakto. Bet dėlto 'blusinėti' nevertėtų.

Kas mane daugiau stebina, yra dabartinis Rimo Daigūno karingumas. To paties Daigūno, kuris prieš metus — 1975 m. lapkričio 27 d. tiksliai — Dirvoje rašydamas apie Mao Kiniją ir Lietuvą, ragina nesitikėti nieko gero iš eventualaus konflikto tarp Kinijos ir Rusijos:

"...kartais girdėti balsų: tegu Mao susiima su Maskva, o tada jau... Pa-

baltijys bus laisvas! Sancta Simplicitas! Tokios prielaidos — namų statyba ant smėlio..."

Jis toliau siūlo geresnę išeitį:

"Pabaltijo perspektyvos turėtų būti bazuotos rusų disidentizmo judėjimo, vidine sovietizmo krize, bolševikinės galvos pūvimu."

Žinia, tai realesnė prielaida. Lr jei taip, vietoje ieškojimo kam pristesti 'gėdą', už Helsinkio aktą, vėta truputį pasukti galvą, kiek jis prisidės ar pakenks tam veiksmui ar veiksmams, su kuriais Daigūnas susieja "Pabaltijo perspektyvas." Bet tai jau sunkesnis uždavins, lengviau eiti su ma-

Vytautas Meškauskas

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS - SIUNTINIUS

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.

TOKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS

PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

488 MADISON AVE. (tarp 51 ir 52 g-vės)

FLOOR 21st NEW YORK, N. Y. 10022

SKYRIAI:

Apple-Valley, Min. 55124-7707 147St.
New York, N.Y. 10003 — 45 Second Avenue
New York, N.Y. 10011 — 135 W. 14 Street
So. Boston, Mass. 02127 — 389 West Broadway
Buffalo, N.Y. 14206 — 332 Fillmore Avenue
Chicago, Ill. 60622 — 2222 West Chicago Avenue
Chicago, Ill. 60629, 2501 West 69 St.
Cleveland, Ohio 44134 — 5879 State Road
Irvington, N.J. 07111 — 762 Springfield Avenue
Irvington, N.J. 07111 — 1082 Springfield Ave.
Grand Rapids, Mich. 49504 — 636-38 Bridge St. N.W.
Hartford, Conn. 06106 518 Park St.
Lakewood, N.J. 08701 — 241 Fourth Street
Los Angeles, Calif. 90022 — 960 S. Atlantic Blvd.
New Haven, Conn. 06511 — 1329 Boulevard
Newark, N.J. 07106 — 698 Sanford Avenue
Passaic, N.J. — 176 Market Street
Paterson, N.J. 07505 — 60 Broadway
Philadelphia, Pa. 19122 — 1214 N. 5th. St.
Philadelphia, Pa. 19141 — 4925 Old York Rd.
Pittsburgh, Pa. 15203 — 1307 E. Carson Street
San Francisco, Cal. 94115 — 1826 Divisadero St.
Waterbury, Conn. 06710 — 555 Cook St.
Fort Wayne, Ind. 46808 — 1807 Beimeke Rd.
Woodhaven, N.Y. 11421 — 94-08 Jamaica Ave.
Worcester, Mass. 01610 — 144 Millbury Street
Youngstown, Ohio 44503 — 309 W. Federal Street
Trenton, N.J. 08620 — 4 Quay Court

Tel.: 612-432-7083
AL 4-5456
CH 3-2583
268-0068
TL 6-2674
BR 8-6966
WA 5-2737
884-1738
ES 2-4685
374-6446
GL 8-2256
246-9473
FO 3-8569
AN 1-2994
LO 2-1446
373-8783
GR 2-6387
345-2028
PO 3-4818
GL 5-9586
HU 1-2750
FI 6-1571
PL 6-6766
432-5402
441-4712
SW 8-2868
RI 3-0440
609-585-4867

PETIKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

Refleksijos iš Kalifornijos

MENINIAI LOS ANGELES LIETUVIŲ
DIENOS MOMENTAI

ALĖ RŪTA

DAIL. ALDONOS
VARIAKOJENĖS
TAPYBA

Aldona Audronytė-Variakojienė meno studijas yra baigusi viename iš geriausių Kalifornijos aukštųjų meno mokyklų (Shouinard institute), į kurią priimami tik gabiausi studentai ir baigia vien labai disciplinuoti ir kūrybingi menininkai. Baigusi ji buvo susidomėjus komerciniu metu ir kurį laiką dirbo toje srity. Vėliau komercinės srities ji visiškai atsisakė, ir dabar dirba laisvai, per tapybą mėginama išreikšti save ir savo laiko bei aplinkos reiškinius. Būdama studente Aldona nemėgo savo darbais garsintis buvo tik įsigilinusi į studijas. Baigusi dalyvavo su savo paveikslais daugybėje grupinių parodų; taip pat, nemažai turėjo individualių parodų. Iki šių dienų jos paveikslai nuolat matomi Villa Park (Orange County, California) pagrindiniame knygyne; taip pat, kelis kartus — Miesto Rotušėj. Jos kūryba amerikiečių kritikų daugelį kartų buvo išskirtinai pastebėta. Aldona Variakojienė yra gavusi nemažai pirmųjų ir antrųjų premijų, daugybę kitokių atžymėjimų. Lietuvių visuomenė turėjo progos jos menu pasigėrėti tik du kartu anksčiau — šv. Kazimiero parapijos Lietuvių dienos metu, 1975 m. ir Skautų jubiliejinės šventės metu, 1974 m.

— o šiemet rugsėjo 25-26 dienomis Tautiniuose lietuvių namuose, kai Bendruomenė suruošė savo gražią dieną.

Atidarydamas Aldonos Variakojienės parodą, Julius Raulinaitis teisingai pastebėjo, kad ir šios dailininkės kūryboje galima pajusti lietuvių meno ištakas iš mūsų genialaus M. K. Čiurlionio. Veržimasis į kosmoso paslaptis, nuostaba ir savotiška baimė prieš didžiąją Visatą, žmogaus sielos ir vandenyno gelmių simbolinis santykis (susižavėjimas jūra ir jūros baimė), — visa tai atsispindi ir Aldonos Variakojienės tapybos temose ir jų išpildymuose. Dailininkė išreiškia save pusiau abstraktiniais, modernių formų paveiksluose, bet jos filosofinėse idėjose ir siužeto apvaldyme yra daug tikslumo, precizumo, planingumo ir gilaus išgyvenimo. Dailininkė pati pasakoja, kad ją neraminančią kūrybinę mintį ji iš anksto tiksliai formuluoja; taipgi, jos paveikslai iš pat pradžių gauna vardą, ir tą meninę temą ji mėgina teptuku galimai tiksliau išsakyti... Šioje pastarojoje parodoje buvo išstatyta net penkiasdešimt naujų jos darbų (nemažas procentas — parduota). Ir paveikslų pavadinimai, ir jų išpildymas rodo jaunos dailininkės "gilų nuskendimą į filosofiją"; rodo ir tam tikrą kūrėjos emocijų blaškys-

Los Angeles dramos sambūris Kalifornijos Lietuvių Dienoj suvaidinęs A. Kairio komediją Sidabrinė diena. Nuotraukoje po vaidinimo rež. D. Mackialienė (dešinėje) dėkoja publikai už gausų atsilankymą.

suavaidinęs A. Kairio komediją (dešinėje) dėkoja publikai už L. Kanto nuotr.

masi; "Gyvatos mįslė", "Kosmoso mįslė", "Desperacija", "Šėlstanti banga", "Paslaptis", "Subrendimas", "Rūpesčių palaima", "Transformacija"...

Specifinės lietuviškos temos, ar vaizdai — gerai išpildyta techniškai, bet jaučiasi savotiški varžtai menininkės sieloje ("Paliktoji kryžių žemė", "Tremtiniai", "Vaidilos auka"). Bendrosios temos, laisvas jų traktavimas, arba filosofinių pavadinimų paveikslai, kurie atlikti ramiais spalvomis, lengvais brūkšniais, tartum ne vien susikaupus, bet ir nurimus, yra labai įdomūs ir patraukia žiūrovą menine šiluma ("Diatomai", "Smėlio fantazija" ir kt.).

(Pati Aldona prisipažįsta, kad jos "švelnieji" paveikslai gimė, kai ji gerai jautėsi, "aštrieji", — kai jautėsi blogai, nes dailininkė — trapios sveikatos).

Yra paveikslų labai tirštomis spalvomis ir chaotiškos konstrukcijos; toks spalvų ir formos žaidimas gali kiti kam labai patikti, nes tai, manau, yra dailininkės blaškymasis, nerimas ir jos gilūs, desperatiški ieškojimai. Pavyzdžiui, paveiksle "Desperacija", — išdžiūvę medžiai krinta nuo stataus kranto, tartum dar siekia gyvybės, bet veltui... Arba "Furija", arba "Šėlstanti banga"... Ir — "Diatomai", — ramus — pieštukais ir spalvomis — "svarstymas" apie žmogaus kūno celes, apie kosmoso atomus... Ramus — auksinių, žalsvų spalvų žaidimas, susipynęs su abstraktiniais kvadratais... Šilta nuotaika, susimąstymas, pasaulio mįslių sprendimas, — tokią esmę matau ir suprantu dailininkę Aldoną Variakojienę jos geriausiuose darbuose. Beveik nėra peizažų; jos ir gamta — sufilosofinta.

Buvo labai įdomu pakartotinai pamatyti šios dailininkės tapybos darbus. Už kiekio mėnesio čikagiečiai turės progos pamatyti jos in-

dividualią parodą Čiurlionio galerijoje. Aldona Variakojienė yra dar jauna ir gal savęs nebeieškantai menininkė (ar gi kūryba nėra amžinas ieškojimas?), bet, iš tikro, labai verta dėmesio. Jos paroda buvo Los Angeles Bendruomenei — dienos papuošalu.

A. KAIRIO — D.
MACKIALIENĖS
"SIDABRINĖ DIENA"

Pradėsime nuo Alg. Žaliūno dekoracijų; tai buvo viena — spalvinga, skaidri turtingų namų vidaus detalė, gerai išbalansuota (ir salonas, ir vestibulis, ir kitame kambary — už scenos — matėsi vaškščiojančios ir šokančios poros...). Svarbiausia, sudarė bendrą lengvą, skaidrų vaizdą: ir sapno, ir balius ir tuštokų to namo gyventojų svajonių...

Anatolijaus Kairio "Sidabrinė diena" yra lengvo žanro komedijėlė, paryškinanti mūsų visuomenės ydas ir tuštynes. Buvo taikli tuščio, tik dėl garbės dirbančio visuomenės veikėjo parodija. Nors kai kurios komedijoj iškeliamos ydos buvo labiau būdingos amerikiečiui, o ne imigrantui lietuviui, bet, šmaikščiu posakiu aktorui pataikius, buvo smagu nusijuokt, karštais ten beveik save patį matant...

Dalila Mackialienė, Los Angeles Dramos sambūrio režisierė (šį kartą ir pati vaidinusi), komediją gerokai moderavo, įvesdama ir baletą, ir dainų ir kitokio montažinio elemento. Kažin, ar tai patiko autoriui, bet žiūrovui — labai. Nes kas gi nesižavi nostalgiskomis dainomis, suaktualinimu vietiniais vardais, kas peiktų statistikų įvedimą? Gavosi didesnio masto teatrinė nuotaika, bent iliuzija, galėjo pasireikšti, ar pasirodyti daugiau jaunų žmonių, galėjo išbandyti savo gabumus ir aktorių prieauglis. Visa tai išvirsta beveik į pedagoginę režisierės misiją; bet reikia ją pagrir-

ti ir už nuolatinį išradingumą, situacijų išieškojimą, mažyčių progų pagavimą — žiūrovui pralinksinti ir, gal būt, autoriaus sukurtiems charakteriams pagyventi. Atrodė, kaliforniečių nemaža žiūrovų masė buvo režisierės kūrybiniu darbu "Sidabrinė diena" patenkinta; atrodė, — patenkintas ir spektaklį žiūrėjęs autorius A. Kairys. Gaila, kad svečiui autoriui nebuvo rengėjų duota proga prabilti į jo komedijos žiūrovus.

L. A. Dramos sambūris nuolatos pasipildo naujais veidais, jaunais talentais. Šį kartą aiškiai iš visų išsiskyrė kaip tik jaunas ir naujas šiame sambūry aktorius: Saulius Matas. Keli taiklūs jo judesiai, pora ilgesnių monologų, kelios kad ir smulkios situacijos išdavė jį esant natūralaus talento žmogų, sugebantį įsivyventi ir prisitaikyti. Jis vaidino vieną iš tų "visuomenės veikėjų" rolė, ir jo vaidmuo buvo ryškus ir patrauklus. Iš ankstesnių Sambūrio aktorių šiame spektakly išskirtinai gerai pasirodė Inga Tumienė ir Viltis Jatulienė (dvi poniutės, visos komedijos "spiritus movens"), Vincas Dovydaitis — senbernio daktaro rolėje. Patraukli buvo jauna Dalia Jasaitytė, dukters rolė. A. Stančikas, I. Frankenienė, R. Urbanienė, J. Janušauskas — suteikė vaizdai gyvumo ir nuotikos, natūraliai išpildydami savas dalis. Gyvos ir patrauklios — V. Irliekienė, Z. Čėsnaitė, G. Raibienė; geri statistai ir dainininkai — O. Deveikienė, M. Mažulienė, A. Kiškis, P. Dovydaitis, A. Mitkevičius, J. Raibys, B. Seliukas, J. Šermukšnis. Baletu šokėjos — Giedra Dovydaitytė ir Dariaja Žaliūnaitė — grakščiai pašoko plastikos — baletu duetą. Vaidinime buvo išpildyta ir G. Gudauskienės daina — "Prisiminimas", akordeonu palydėjo — R. Polikaitis.

(Nukelta į 8 psl.)

Dail. Aldona Variakojienė.

LOS ANGELES NAŠIOS VISUOMENINĖS IR KULTURINĖS VEIKLOS PARAŠTĖJE

JURGIS GLIAUDA

Neseniai Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Los Angeles skyrius paminėjo šešiasdešimtąją Dirvos sukaktį. Į iškilmes buvo atvykę viešnia nuo tolimojo Atlanto, ALT S-gos pirmininkė Emilija Čekienė. Balias - minėjimas buvo stambiu įvykiu vietos lietuvių kolonijos gyvenime. Dabar nauja, vietinio pobūdžio sukaktis: penkiolikos metų Amerikos Lietuvių tautinių namų veiklos sukaktis...

ALTS skyrius ir Amerikos Lietuvių tautiniai namai sandariai įaugo į Los Angeles lietuvių visuomeninės kultūrinės ir politinės veiklos panoramą. Tos institucijos yra neatskiriama vietinės lietuvių dalis: solidi, kaip solidus yra jų pastatas Atkater'o gyvoje gatvėje.

Kada buvo gyvas tautinės veiklos šūlas dr. Juozas Jurkūnas, mudu mėgome aptarti idealinio lietuviško susivienijimo utopijas. Kuo remiama absoliuti lietuviška vienybė? Skaldymo kipšiukų visad daug prie lietuviškų susirinkimų durų ir net pasuolėse. Matant kivičių šešėlius smagu kalbėti

ti apie vienybės idealą. Visad buvome vieningi išsivieškos realybės pozicijose: visi Lietuvą mylime ir Dievui pripažįstame. Greta teorizavimų žmonės daug dirbo, rankoves atraitę prakaitavo ir prieš penkiolika metų buvo nupirkta, pirmai įmokai fondus sudarius, gražus dviejų aukštų pastatas, su nedideliu nameliu, Atwater'o kvartale. Namus pirkto ad hoc susiorganizavusi savo pastogės entuziastų grupė, akcininkai ir jų veiklos vėtrungė: statutas. Kaip mums, karalių tautai, tinka, būta ginčų dėl pirkinio spaudoje. Per vietinį radiją kovėsi visad nuostabiai taikus dr. Petras Pamataitis. Jis įtikino visuomenę pirkinio racionalumu, namų pirkimo statuto atitikmeniu mūsų kolonijos interesams. Daktaras, teisininkas, nustatė gerą prognozę. Amerikos Lietuvių tautiniai namai išliko vienintelė privati lietuviška citadelė kurių komercinė vertė jau perkopė ketvirtį milijonų dolerių.

Kitas, konkuravęs pirkinys, "Lietuvių Namai" prie Santa Monikos bulvaru seniai jau parduotas. Parduoto pastato sumos dabar nebeužtenka ir žemės sklypui atitinkamoje statybos zonoje nupirkti, reikalingi nauji energingieji vajai ir masiną šūkiai. Šiuose buv. "Lietuvių Namuose" dabar tarpsta religinė korėjiečių bendruomenė, prie vartų stovi mokyklinis autobusas, kuriuo religinės mokyklos vadovai suveža vaikus į religinio mokymo pamokas. Buvusio lietuviško knygyno sienose kaba mums neįskaitomi korėjiečių hieroglifai. Pailgoje salėje, kur po šimtą lietuvių rinkdavosi į "Kultūros klubo" vakarones, į mane smalsiai sužiūro būrys korėjiečių paauglių, atliekančių čia fizinę mankštą...

"Lietuvių Namai" pradėjo ir fatališkai baigė būdingą dažnų lietuviškų institucijų ciklą, kuriam pavaldžios ir stambiausios religinės institucijos — neatlaidkė melting pot dėsno ir diktato.

Į Amerikos Lietuvių tautinius namus (3356 Glendale Blvd.) į antrąjį aukštą, kur salė, kopiate raudonu kilimu. Salėje erdvi, šviesu ir... sava. Mūsų tematikos paveikslai, ornamentika. Tautiniai ženklai ir simboliai. Taip retai atrandamos tos vertybės patalpose, kur telkiasi lietuviai, kur moka stambius nuomos pinigus kitataučiams. Įaugdamas į išmokamos paskolos žemę, pasta-

tas tvirtėja, tampa pilnai nuosavybiškai savas. Pirmojo aukšto nuomininkai vertėivos moka skolą ir mokesčius. Nuolatinis namų gerinimas didina vertę. Įrengta salė, posėdžių kambariai, jauki svetainė. Čia vyksta ir klesti parengimai, minėjimai, dailės parodos. Norinčiųjų naudotis sale sąrašas nusitęsė toli į ateitį. Savaitės dienomis čia repetuoja ansamblių nariai. Dabar namams vadovauja komitetas: pirmininkas Jonas Petronis, sekretorius Antanas Mažeika, išdininkas Bronius Dūda.

Prieš akis stovi planų planai — keisti baldus, atnaujinti vieną kitą patalpą, dažyti, dengti, gražinti... Po kiekvieno atnaujinimo lietuviai jaučia jaukesnę aplinką, malonesnę dvelksnį. Kai kurie projektai iš senųjų: prof. M. Biržiškos biblioteka, lietuviškos periodikos skaitykla. Akcininkų sąrašas, kurie pirkto ir rėmė namus, puikuoja ant salės sienos. Nors plėtros planotojai galvoja ir apie stambius dalykus, bet respektuoja racionalumą. Be abejo daug sako ir "Lietuvių Namų" finalo įspėjimas.

Raudonasis kilimas, įviliojamas lankytoją į salę, žada lankytojui žvilgantį balių, rimtą minėjimo atmosferą, margą savo drobėmis bei skulptūromis dailės parodą, o nusileidus į svetainę lietuviškos virtuvės kvapus ir skanumynus.

Pasiteiravimai: ką darėte? ką nuveikėte? atsakyti ne žodžiais, bet darbais. Penkiolika intensyvaus rūpesčio metų pradeda nešti savo derlių. Atwater'o rajonas yra Glendale priemiesčio prietiltis. Toks tas rajonas skirtingas, sakysim, nuo Detroito, kur kvietimus rinkti į Lietuvių namus palydi patikrinimas: jūsų automobilius saugos policininkas...

Jonas Petronis ir Bronius Dūda, su kuriais kalbu apie Tautinių namų egzistencijos perspektyvą, pilni entuziazmo ir veiklos prognozes remia realybės prielaidomis.

Aplinka, kur gimė savos pastogės idėja — Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Los Angeles skyrius, pagal neseniai pasirodžiusį "Kalifornijos lietuvių almanachą", organizacija tarp pusšimčio kitų. ALTS skyrius išsivystė, kaip daug kur, iš "Lietuvos vadavimo sąjungos" padalinio ir jau veikia bene dvidešimt septynerius metus, vienos generacijos bėgyje. Ilgas tas laikotarpis, nešęs visokių sunkumų. Nariai žengė per aspera ad astra. Kuris jūsų veiklos

Maloniai kviečiame dalyvauti L.S.T. Korp! Neo-Lithuania 54 metų jubiliejiniam **MINĖJIME-BALIUJE**, kuris įvyks 1976 m. lapkričio mėn. 6 d. 7 val. 30 min. Tautinių Namų salėje, 3356 GLENDALE BLVD., LOS ANGELES, CA.

Šventės programa:

1. IŠKILMINGAS KORPORACIJOS POSĖDIS,
2. SVEIKINIMAI,
3. VAKARIENĖ IR ŠOKIAI.

(Vakarienės metu ir šokiams gros LATVALOS orkestras).

Apie dalyvavimą šventėje prašome iš ankto iki 1976 m. lapkričio 1 d. pranešti: H. Balcerienei — 820-1620; E. Gedgaudienei — 399-1825; R. Jurkūnienai — 326-3077; R. Mulokienei — 368-2032; J. Rukšėnienai — 663-4502.

LST Korp! Neo-Lithuania
Los Angeles

primatas? klausiu agronomo Broniaus Dūdos. Užtikrintai atsako jis: kultūrinis.

Šio atsakymo skonį patyriau asmeniškai: paskaitos, knygų sutiktuvės, Dirvos novelių konkursų šventės, netgi novelės konkurso mecenatui Simui Kašeliui dalyvaujant. Man teko garbė panašiuose renginiuose dalyvauti, ruošti jiems. "Visi nutarėme, skaitysi paskaitą", praneša man a. a. Vanda Mažeikienė. Ir aš patenkintas man uždėta našta.

Koncertinė palyda kultūriniam parengimui: J. Čekanauskienė, R. Apeikytė, A. Pavasaris, R. Aukštakalnytė, Česnaitė, B. Dabšienė, L. Zaikienė...

Dabar ALT S-gos skyriui vadovauja Antanas Mažeika — pirmininkas, Feliksas Masaitis — sekretorius, Ramūnas Bužėnas — išdininkas ir Vytautas Čekanauskas — valdybos narys. Skyriaus nariai įsijungę į daugelį organizacijų — BALF, ALT, LB — kur užima vadovaujančias pozicijas. Tai nėra formalus ryšys, bet asmeniškasis, organiškas — riša bendras darbas. ALT S-gos skyrius auga nariais, pernai įstojo devyni.

Po ilgesnės pertraukos 1970 metais buvo atgaivintas Korp! Neo-Lithuania skyrius. Jį veda energingas pirmininkas Rimas Mulokas. Valdyboje: Antanas Kašeliūnis — sekretorius,

Bronius Dūda — išdininkas, arbiter elegantiarum — Edvinas Balceris, tėvūnas — Balys Mackiala ir tėvūnė — Elena Gedgaudienė. Tai gausus (32 nariais) ideologinis vienetas, pritraukęs būrį jaunimo, narių kandidatų. Lapkričio 6 dieną Korp! Neo-Lithuania rengia savo tradicinę šventę. Veikimas remiamas Nepriklausomos Lietuvos tradicijomis — spalvos, vėliavos, šūkis, ceremonias.

Kaip ALT S-gos skyriuje, taip Korp! eilėse galima sutikti amžiaus tęstinumą: nuo veiklos veteranų iki veiklos neofitų.

Sava, jauki pastogė gali puoselėti ilgos distancijos planus. Tai gaivus pojūtis ir veikti savo pastogėje, ne įnamio būklėje, kurios ženkle sueina beveik visos Los Angeles lietuvių organizacijos.

"Lietuvių Enciklopedijoje" Los Angeles pastraipoje, t. XVI, visiškai nėra tų davinių, tų faktų, kurie paliesti šiame rašinyje. "LE" XVI tomas išleistas 1958 metais, o po tos datos lietuviško gyvenimo vardai, įvykiai ir datos liko užmaršties vėtrų malonei.

Šis rašinys yra kukli pastanga įrašyti faktus Dirvos kronikoje.

SENIOR CITIZENS

STUDIO AND 1 BEDROOM APARTMENT FOR \$97.00 TO \$145.00 PER MONTH, INCLUDES ALL UTILITIES. ALLAN TOWERS 313-962-5292 PARKVIEW PLACE 313-964-4999 ELMWOOD TOWERS 313-964-6577 (37-40)

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiudol. ir prašau man atsiųsti šias knygas:

- ☐ Vyt. Alantas. ROMAS KALANTA. Gyvieji Deglai Nemuno slėnyje.\$3.00
- ☐ R. Spalis. MERGAITĖ IŠ GETO. Romanas\$5.00

Pavardė ir vardas

Adresas

PENKTAJĄ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĘ UŽBAIGUS

Penktoji Liet. Tautinių šokių šventė praėjo su dideliu pasisekimu. To pasiekime visų bendru darbu ir nuoširdžiomis pastangomis. Prezidento Fordo buvimas šventės garbės globėju buvo pirmas atvejis mūsų švenčių rengimo istorijoje. JAV prezidento žmonos Betty Ford, Illinois gubernatoriaus D. Walker su ponia, senatoriaus C. Percy su ponia, Chicagos burmistro atstovo plk. Reilly, dr. M. Kuropo, kongresmanų E. Derwinskio ir M. Russo su poniomis, vyskupų V. Brizgio, A. Deksnio, generalinio Lietuvos konsulo dr. J. Žmuidzino ir visų kitų garbės svečių dalyvavimas dvigubai pakėlė šios šventės reikšmę. Jiems priklauso didelė šventės rengėjų padėka. Kartu tenka prisiminti, kad šventės darbuose labai daug prisidėjo generalinė Lietuvos konsulė J. Daužvardienė, tačiau vykdama į šventės atidarymą susižeidė ir nebegalėjo šventėje dalyvauti. Su užuojauta jai dėkojame už visokią talką. Betty Ford ir kitų aukštųjų valdžios narių atkvietimas į šventę pareikalavo daug planavimo ir daug pastangų iš šventės komiteto įgaliotinio Valdo Adamkaus. Jis savo pareigas, talkininkų padedamas, puikiai atliko, už ką labai dėkojame. Ačiū ir visiems kitiems šiame reikale talkininkavusiems, ypač LB JAV krašto valdybai. Už šventės oficialų atidarymą dėkojame PLB pirmininkui Br. Nainiui ir už jos uždarymą JAV LB pirmininkui J. Gailai.

Didelė padėka priklauso vysk. V. Brizgiui už iškilmingų pamaldų atlaikymą ir pasakytą kalbą šventės atidarymo metu. Didelis ačiū vysk. A. Deksnui už labai prasmingo pamokslą pasakymą, šv. Kryžiaus parapijos klebonui, "Dainavos" ansambliui, muz. A. Jurguičiui, sol. D. Stankaitytei ir muz. M. Mondeikaitėi-Kutz už taip iškilmingą šventės religinę dalį. Ačiū ir kun. A. Trakiui už iškilmingas pamaldas Tėviškės bažnyčioje.

Ačiū tariame ir Jaunimo Centro vadovybei, nes čia nuolatos vyko visokios šventės repetitcijos ir posėdžiai. Labai svarbų, mėnesį prieš šventę užbaigtą šventės bilietų platinimą be atlyginimo atliko "Marginių" prekybos savininkė agr. I. Sinkevičiūtė. Jai nuoširdžiai dėkojame. Padėka priklauso ir banketo bilietus platinusiai A. Mažeikienei ir "Paramos" prekybai, šokių vakaro bilietus platinusiai S. Bacevičienės prekybai, leidinius platinusiai J. Vaznelio prekybai. Didelis ačiū visiems šventės aukotojams, loterijos surengė-

jams ir dalyviams, šventę sveikinusiems apmokamais skelbimais leidinyje. Tas šventei sudarė tvirtą finansinį pagrindą. Nuoširdžiai ir broliškai dėkoju visiems Chicagos skaučių, skautų tuntams, jų vadovybėms už tvarkos palaikymą šventėje.

Du tūkstančiai šokėjų iš JAV, Kanados, Anglijos ir Venezuelos puikiai išpildė šventės programą. Jiems ir vadovėms-ams, Tautinių šokių Institutui, programos direktorei G. Gobienei ir jos padėjėjams tariame nuoširdų ačiū.

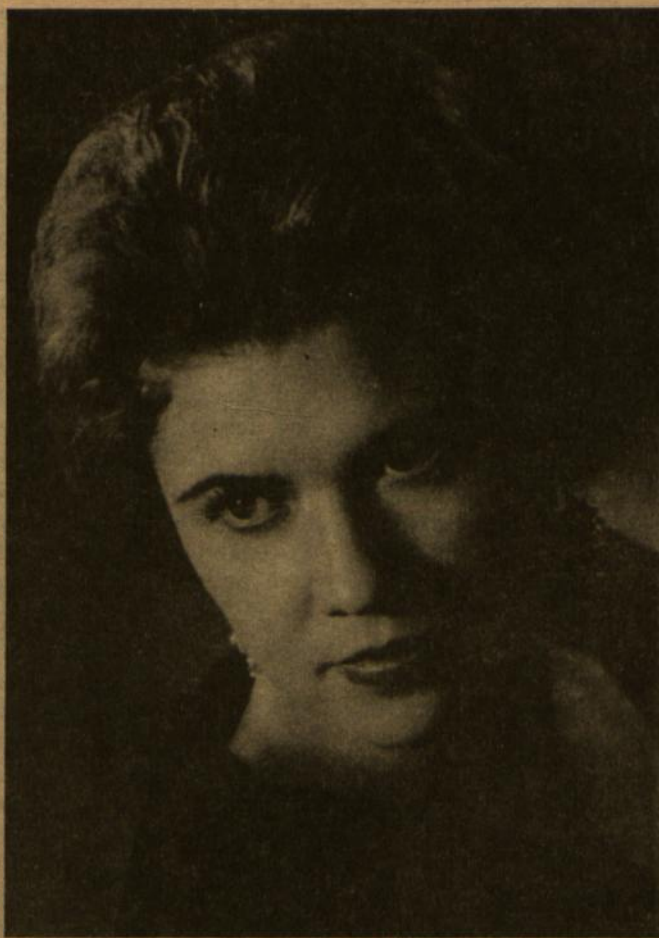
Muzikalinė šventės dalis visiems paliko gražiausius prisiminimus. To buvo pasiekta dirigentų muz. A. Mikulskio, muz. A. Jurgučio, šventės muzikalinio direktoriaus A. Modesto pastangomis, šventės jungtinio choro narių dėka, orkestro ir ypač lietuvių liaudies instrumentų 58 asmenų ansamblio šauniu pasirodymu, nes buvusios šventės tokio skaičiaus neturėjo. Jiems priklauso rengėjų didžiausia padėka. Didelis ačiū visiems globojusiems šokėjus ir muzikantus, ypač Anglijos ir Venezuelos lietuvių klubams Chicagoje.

Laisvojo pasaulio lietuvių spauda daug rašė apie Penktąją Tautinių šokių šventę, ją išgarsindama, apie ją informuodama, kartu su Lietuvių TV ir radijo stotimis. Už visa tai rengėjai yra labai dėkingi. Padėka priklauso amerikiečių televizijos stotims, šventę parodžiusioms visam kontinentui ir jų spaudai šventę plačiai paminėjusiai. Didelis ačiū ir intensyviai dirbusiems šventės Informacijos Komisijos nariams.

Galutinė padėka priklauso visiems bendradarbiams — komiteto nariams, su jais kartu dirbusiems jų šeimos nariams ir visiems atėjusiems į talką šio didelio darbo atlikime. Šventės rengime buvo įjungti šimtai asmenų. Juos čia suminėti neįmanoma. Jiems priklauso didelė rengėjų ir visos lietuvių bendruomenės padėka.

Šis didelis šventės suorganizavimas ir pravedimas gražiai pavyko sujungus daugelį rankų ir dar daugiau širdžių. Penktoji Tautinių šokių šventė labiau sujungė visus lietuvius plačiame pasaulyje, pakėlė mūsų tautinį entuziazmą ir parodė mūsų tautinę vienybę. Ši šventė parodė kitiems mūsų gyvastingumą, padėką ir lojalumą Amerikai, ir mūsų nesibaigiančias pastangas siekti laisvės Lietuvai.

Bronius Juodelis
Šventės Komiteto
Pirmininkas

Sol. Roma Mastienė.

V. Noreikos nuotr.

ROMOS MASTIENĖS REČITALIS

ANTANAS NAKAS

Š. m. rugsėjo 26 d. Chicagoje, Jaunimo Centro salėje įvyko Romos Mastienės dainų rečitalis. Rečitaliui solistė pasirinko įdomią, rečiau girdimą svetimtaučių ir lietuvių kompozitorių programą. Sakoma, kad kritikas yra žmogus, kuris laukia stebuklų. Stebuklų nebuvo, bet koncerto klausytojai išgyveno nelauktas, malonias valandas.

Roma Mastienė yra viena iš tų dainininkių, kuri nesibrangina, visur mielai dalyvauja. Daug laiko pašvenčia dainos menui ir jai, naujai išaušusi diena, atneša naujų rūpesčių, kaip dar naujo reikia patirti, išgyventi, išmokyti, kaip geriau atlikti užsibrėžtą tikslą.

Laikas bėga. Praėjo nemažą metų. Koncertai po koncerto, didesni ir mažesni pasirodymai scenoje, ryškesnės lietuvių operos repertuare rolės — tai jos veikla, kuri negalėjo praeiti nepastebėta mūsų parengimus lankančios visuomenės.

Šia savo aktyvia veikla Mastienė, kaip solistė, užsitarnavo pripažinimo. Ypač atmintinos jos rolės operose "Fauste", "Traviatoje", "Carmen", "Cavaleria Rusticana", "Kaukių baliuje", "Gintaro šaly" ir kitose. Įvairių mūsų organizacijų kviečiama keletą kartų dainavo Pietų Amerikoje.

Solistė koncertui rūpestingai pasiruošė, gerai dainas išmoko ir dėlto sugebėjo jas laisviau ir meniškiau interpretuoti.

Jau pirmajai Handelio dainai praskambėjus, kuri reikalauja ritminio preciziškumo, gero alsavimo, buvome užtikrinti, kad visa koncerto programa bus meniškai atlikta. Su pasigerė-

jimu programoje paskaitėmė komp. Hugo Wolf pavarde. Programoje buvo jo 4 dainos: "Er ist", "Verbor-genheit", "Fussreise" ir "Elfenlied". Ypač su ekspresija ir išraiška buvo atliktos antroji ir ketvirtoji daina.

Hugo Wolf — austrų kompozitorius genialiai sugebėjo surišti eilėraščius su muzika, suteikdamas kompozicijoms didelę išraiškos galią, subtilumą ir poezijos grožį. Gyveno Vienoje. Kaip studentas Vienos konservatorijoje buvo nepastebėtas ir beveik ignoruojamas. Mirė jaunas. Tik jam mirus, vieniečių minios ir visa konservatorijos profesūra lydėjo jo karstą paskutinėje kelionėje. Jo dainos keistos, neapgautos atlikti. Reikalauja žodinės, subtilios ekspresijos, kurią reikia išreikšti muzikiniame sakinyje. Dainų melodija laužyta. Gal dėlto mūsų dainininkai pasirenka labiau prieinamesnes kompozicijas. Gražia kantiška praskambėjo "See Moods" M. Tyson dainoje ir ekspresingose "Sure on this shining night" S. Barber kompozicijoje, kurioms grožį suteikė vietom orkestriniai skambantis fortepijono akompanimentas. Pirmos dalies užbaigai solistė padainavo P. Čaikovskio ariją iš op. "Orleano mergelė". Svetimų kalbų dikcija nebuvo pirmajai. Daug dainų žodžių nepasiekė klausytojų.

Antrojoje koncerto dalyje girdėjome tik lietuvių kompozitorių dainas. Dainų pasirinkimas parodė, kad mūsų koncertinės programos gali apseiti be nuvalkiotų lietuviškų liaudies dainelių bei jau daug kartų girdėtų

mūsų kompozitorių dainų. Šioje dalyje girdėjome Baumilo, Belazaro, Bacevičiūtės, Strolio, Jakubėno ir Gudauskienės rečiau girdimas kompozicijas. Nors Baumilo "Veronikos rauda" iš operos "Paskenduolė" ir nepasižymėjo didesniu originalumu, tačiau solistė parodė gražų balso valdymą (crescendo ir diminuendo), o Belazaro "Alyvos" dainoje gražiai praskambėjo žemutinio registro gaidos. Naujiena buvo Gražinos Bacevičiūtės, lietuvių kilmės kompozitorės, nuolat gyvenančios Lenkijoje, daina "Varpas ir varpeliai". Užbaigai nuotaikingai praskambėjo dvi G. Gudauskienės "Smilgos" ir "Pie-menėlis" dainos.

Romos Mastienės vokaliniai ir interpretaciniai sugebėjimai labiau išryškėjo šiame koncerte, negu ankstyvesniuose pasirodymuose. Į šį rečitalį jautėsi įdėtas didelis darbas, rūpestingas pasiruošimas. Ankstyvesni jos pasirodymai scenoje nebuvo tokie pakilūs. Hugo Wolf dainos dar buvo neprieinamos. Šiame rečitalyje ją išgirdome kaip subredusią dainininkę, kuri, iš prigimties turėdama kuklius vokalius resursus, išvystė juos į gražų balsinį skambėjimą. Solistė parodė gerą frazuotę, mokėjimą išgauti spalvų niuansus. Aukštutinio registro gaidos turi kiek aštresnį, metalinį skambėjimą, vidurinis registras laisvas, gražios žemutinio registro gaidos, kurios nuskamba viola d'amore tonais (styginis instrumentas, vadinamas altu). Pageidautinas būtų dar didesnis dainų niuansavimas ir didesnis piano išryškėjimas.

Tenka manyti, kad už atsiųstus rezultatus solistė turėtų būti dėkinga ir savo mokytojai solistei A. Dičiūtei-Trečiokienei, kurią po koncerto, kaip ir šio vakaro dainininkę, daug kas skubėjo pasveikinti.

Akomponiatoriui A. Kučiūnui priklauso didelė dalis nuopelnų už menišką akompanavimą.

Stebėdami paukščius vaikščiojant žemėje, mes matome, kad jie turi sparnus.

JOURNEYMAN PLUMBER
Company serving the "Top of Texas" for over 25 years is looking for a Journeyman plumber interested in permanent employment. Must be hard worker, dependable and sober. Guaranteed 40 hours plus overtime. Transportation to & from work, paid vacation and health insurance are just a few of the excellent benefits. Call MALCOLM HINKLE, person to person collect.
806-669-7421,
Pampa, Texas 79065
(38-43)

**WANTED
MASTER TOOL
&
DIE MAKER**
Experience in Carbide grinding & progressive dies.
Apply call or write to:
LEE BIRCH GRAHAM MCINTYRE or
WM. L. KEADY, Jr.
ADVALLOY INC.
844 E. CHARLESTON RD.
PALO ALTO, CALIF. 94303
415-494-7171
(37-43)

BEKELIAUJANT

ANTANAS LAUKAITIS

Nelengva buvo įvažiuoti į JAV

Palikus gražiąją Kanadą ir vaišinguosius jos draugus, su savo prieteliu inž. Rimu Sonda traukiame link Amerikos. Šone lieka didysis Niagaros krioklys, kurio elektros jėgaines aprūpina didžiąją Kanados ir Amerikos dalį. Privažiuojame Amerikos ir Kanados sieną. Pasienio ir muitinės sargybinis-tarnautojas paklausia mano draugo pilietybes. "Lietuvis", atsako jis. Tas pasižiūri ir daugiau nieko nesako. Paklausia manęs. "Australas", pasakau jam. Paprašo paso, kurį parodžius, paprašo mus pastatyti šone automobilį ir ateiti į vidų. Ateiname, prisi-statome imigracijos valdininkui ir tas pradeda mane klausinėti. Kur važiuoju, pas ką važiuoju, giminės, draugai ar pažįstami mane priglauks Amerikoje. Klausimas po klausimo lekia iš šio amerikiečio valdininko burnos. Iš karto šaltai, vėliau piktumas mane pradeda imti, kad aš, turėdamas įvažiavimo vizą jau iš Australijos, esu daug daugiau tikrinamas negu, kad pačioje Maskvoje. Neužtenka to, paprašo valdininkas parodyti savo pinigus, kuriuos atidžiai suskaičiuoja, vėliau pasižiūri į mano kelionės bilietus ir, pamatęs, kad aš turiu bilietą sugrįžimui į Sydneį, paklausia mano draugo, dar turinčio Sov. Sąjungos raudoną pasą, ar jis mane veža ir ar mane išveš iš Amerikos. Tam pasakius taip, valdininkas patvirtina mano vizą ir uždeda įvažiavimo antspaudą, su pažymėtu laiku kiek ilgai aš būsiu Amerikoje. Juokiasi mano draugas net pilvą susiėmęs, kad tik su "pagalba" ir su jo sovietišku raudonu pasu, bei mano globa Amerikoje, aš tebuvaу įleistas į Ameriką. Ot tau boba ir pyragai, už didžiausią amerikiečių sąjungininką australą, Amerikoje garantuoti turėjo sovietų pilietis. Tiek to, jei Maskvoje per visokias storas ir plonesnes knygas mano pavardės ieškojo 15 minučių, tai Amerikos sieną pereiti užtruko net 45 min.

Didžiausiais Amerikos keliais traukiame į Rochester, kur manęs jau laukia mano giminės inž. J. Laukaitis su šeima. Puiku ir vėl sutikti artimuosius, pamatyti labai didelę pažangą padariusios ir savo stilių išvysčiusios dailininkės Liucijos Laukaitienės darbus. Malonu buvo pasimatyti ir susipažinti su eile vietinių lietuvių, iš kurių jaunas dainininkas, tenoras Leonas Baltrus (Baltrušaitis), baigęs Vienos konservatoriją ir šiuo metu dainuojąs paskirose operose, savo juostose įdainuotu

balsu paliko labai gražų įspūdį ir, aš manau, kad Australijos lietuviams būtų labai malonu išgirsti šį jauną dainininką. Nuotoliams artėjant ir vis dažniau ir dažniau pasikeičiant kultūrinėmis pajėgomis, gal kartais ir šis pajėgus tenoras galės pradžiuginti tolimosios Australijos lietuvių. Lietuviškų pamaldų metu, teko susitikti savo prietelių kun. A. Petrauską, su kuriuo Romoje susipažinome. Malonu, kad šis, jau vyresnio amžiaus nesenai įšventintas kunigas, gražiai pradėjo kurtis Amerikoje.

Rochesteris yra jau ne taip didelis miestas, lietuvių irgi čia gyvena ne per daugiausiai, tačiau pati lietuviška ir kultūrinė veikla yra gera. Stipri lietuviška parapija, radijo valandėlė, vaidintojai, tautiniai šokiai ir kt. yra labai stiprūs, kas teikia daug vilčių ilgam ir gražiam lietuviškumo išsilaikymui.

Rochesteryje susipažįstu ir kartu automobiliu į Clevelandą važiuojame su dideliu ir gerai žinomu clevelandiškiu visuomenės veikėju Feliksu Eidimtu. Įdomiai ir labai vaizdžiai jis pasakoja man apie visą Clevelando lietuvių gyvenimą, vėliau mane asmeniškai supažindinant su didžiąja lietuvių parapija, mokykla ir kun. Zarembe, kuris tuo metu pavadavo kleboną kun. K. Kijauską. Tai didžiuliai pastatai, puikūs prie bažnyčios ir mokyklos esantis paminklas, stilinga bažnyčia ir kt. yra visai netoli gražaus lietuvių klubo, kas jungia visą didžiąją lietuvių koloniją Clevelande, duodant stiprybės ir atramos visam tam sunkiam lietuviškam darbui. Malonu buvo lankytis ir Superior Savings įstaigoje ir banke, kurio viceprezidentas ir vedėjas yra čia gimęs lietuvis P. Šukys. Puikus žmogus yra šis senasis Amerikos lietuvis, kuris pats asmeniškai ir su savo šia didžiule finansine įstaiga visuomet labai stipriai remia visą lietuvišką darbą ir niekuomet neatsisako bent kam padėti.

Malonu ir miela buvo apsilankyti naujoje Dirvos būstinėje, kur redaktorius V. Gedgaudas labai nuoširdžiai mane priėmė, supažindino su visa naująja savo įstaiga ir papasakojo apie visus laikraščio vargus ir buvusias po gaisro bėdas, džiaugdamasis, kad viskas jau baigiama atstatyti, atsigauti ir, su didele parodyta Dirvos skaitytojų meile savam laikraščiui, bei stipria pinigine parama, laikraštis ir vėl gali tęsti savo sunkų darbą.

Clevelando lietuvių klu-

bas yra labai gražų įspūdį darantis pastatas, ne tik iš lauko bet ir viduje. Puiki valgykla, baras ir gražios salės, įstengia labai gerai išsilaikyti ir pats klubas yra visas lietuviškojo veikimo centras Clevelande. Sutikau ir aš čia labai daug savo senų pažįstamų, kai mane patį čia tur būt daugiau žmonių pažįsta, negu, kad Australijoje. Pasirodo, kad lietuviškas žodis ir lietuviška spauda yra dar labai stipri mūsų žmonėse. Kalbėdamas apie Clevelandą, negaliu nepaminti ir savo puikų prietelių, nors dar ir nebuvo Australijoje, bet mano vadinamų pusiau australų, Vlodo ir jo puikios žmonos — Bačiulių, kurių vaišingumą yra sunku ir aprašyti.

Jau senai pamiršęs įvažiavimo nesklandumus, džiaugiuosi ir plačiai važinėju po gražiąją Ameriką. Keliai nepaprastai dideli ir geri, sau lygių neturintieji visame pasaulyje, leidžia džiaugtis puikiais automobilio kelionėmis, kai gražūs miškai, žaliuojantieji ir turtingos pakelių farmos džiugina mano akį. Amerika tikrai didinga. Visur kur tik pasižiūri, nieko nėra mažo. Net ir kukurūzų laukai, dėl kurių Kruščevas savo didybę prarado, Amerikoje tęsiasi ištisomis myliomis, o ką gi žmogus gali pasakyti apie visa kita?

Kelionės tęsiasi toliau ir štai jau aš atsiduriu Baltimorėje. Čia mano geriausi jaunystės draugai B. Brazauskas, A. Marcinkus ir jų šeimos priima mane kaip sūnų palaidūną, per pasaulį beklaidžiojantį ir laimės, o gal ko nors ir kito, beišskantį. Dalyvauju puikiam bendruomenės piknike, kurio metu savo jėgas išbando Clevelando ir vietos lietuviai tinklininkai, su pasigėrėjimu valgau skaniuosius Baltimorės vėžius, nuplaudamas juos jau ne taip geru amerikonišku alum, aplankau senąjį lietuvių klubą, jau visai paskendusį juodosios rasės masėje, nuoširdžiai išsikalbu su Baltimorės lietuvių patriarchu poetu, advokatu dr. N. Rasteniu, kuris mane apdovanoja savo paskutiniąja kūryba. Tai žmogus, nors ir peržengęs savo devynisdešimtuosius metus, yra dar labai judrus, dalyvaujantis visuose lietuviškuose parengimuose ir tikrai galįs būti pavyzdžiu už save jaunesniems ir, jau į lietuviškąją archyvą nuėjusiems, tautiečiams. Pakviestas lietuviškos valandėlės vedėjas K. Laskausko pasidalinti savo kelionės įspūdžiais su baltimoriečiais, papasakoju jiems apie savo įspūdžius olimpijadoje, nutikimus pasaulyje ir lietuvių vargus Seinuose. Gi vėliau linksmoji Liusė Laskauskienė, pasikvietusi savo ir mano draugus, padaro šaunias ir linksmas išleis-

tuves, kurių metu net skaudu atsisveikinti savuosius taip artimus žmones Baltimorėje. Tačiau jau toks yra keliautojo likimas, kad po gražių ir malonių svečiavimosi valandų tau reikia skirtis, atsisveikinti, net ir sūrią ašarą nubraukti, nežinant ar dar kada tuos savo artimuosius ir vėl pamatysi.

Pakeliui į šiaurę, sustoju didžiajam New Yorke, aplankau savo draugą sporto veteraną A. Dauką, kuris dar vis iš sportinio gyvenimo negali pabėgti ir kuris su savo atletų futbolininkais važiuoja po Tautinių šokių šventės žaisti prieš Chicagos lietuvių futbolo komandą. Susitinku čia ir tik nesenai Australijoje buvusį artistą V. Žukauską, kuris taip skaniai prajuokino kengūrų žemės gyventojus. Maloniai esu priimtas ir savo prietelių Juliaus ir jo puikios žmonos — Vebilaičių, kurie mane nusiveža pas prof. J. Stuką ir ten padarome dviejų kartų pasikalbėjimą, profesorius vadovaujama radijo valandėlei Profesorius ir jo žmona yra čia gimę lietuviai, labai dideli patriotai ir nuoširdūs savojo krašto mylėtojai. Jų gražų namą puošia lietuviški ornamentai, priekyje stovi puikus lietuviškas didžiulis kryžius, kai namo vidus yra kaip tikras lietuviškas muziejus. Profesorius, būdamas Vyčių vadas, pažadėjo kartu su šia, senąja Amerikos lietuvių organizacija, siųsti laiškus ir prašymus Seinų vyskupui, kad jis leistų lietuviams turėti sa-

vo pamaldas savojoje bazilikoje. Tikrai malonu, kad ir senieji Amerikos lietuviai supranta Seinų lietuvių vargus. Aplankau ir Elizabeth vietoves lietuvių klubą, kuris jau ir yra apsuptas juodųjų ir į kurį labai mažai lietuvių jau beatsilanko. Panašiai yra ir su netoliese esančia lietuvių gražia bažnyčia. Tikrai skaudu tą viską matant.

Tolyn kelias veda į Worcester pas savo draugus J. ir R. Palubeckus ir savo krikšto dukrą Aureliją. Čia sutinku buvusią australietį V. Trečioką, kuris jau ir savo motelius suspėjo įsigyti, leipalingiškių Vydūnų šeimą, kybartišką sportininką J. Brantą su jo žmona, mano buvusią tautinių šokių mokytoja ir daug kitų. Aplankau abu lietuvių klubus ir stebiuosi, kaip Maironio didingieji pastatai, nesenai gaisro visai sunaikinti, šiandien ir vėl taip puikiai atsistatė ir taip gražiai laikosi. Worcesteryje seniau buvo labai daug senųjų lietuvių, tačiau seniesiems pamažu išmirstant ir aplinkui nesant didelės pramonės, jaunieji, mokslus baigę lietuviai, iš čia daugiausiai išvažiuoja, taip kad net tautinių šokių grupė, kurioje yra daug mergaičių, negali sudaryti ir surasti berniukų šokėjų, kas jiems net ir šokių šventėje neleidžia atstovauti šią senąją lietuvių koloniją. Tikrai gaila.

Prisivašinėjęs, prisisvečiavęs ir aplankęs savuosius draugus, palieku rytinę Amerikos dalį ir traukiu į sostinę Chicagą.

Per Angliją greičiau, geriau, pigiau. KALĖDINES DOVANOS

Siuntinys 2 1976.

Vyriškam arba moteriškam paltui vilnonė angliška medžiaga, arba vilnonė labai gera eilutei medžiaga su įaudimu "All wool made in England"; crimpleno medžiaga moteriškam kostiumeliui, arba crimpleno medžiaga dėl dviejų suknelių; 1 vyriški nailono išėginiai marškiniai; 1 vilnonė gėlėta arba su ornamentais skarele; 2 poros vyriškų arba moteriškų storų nailoninių kojinių; gėlėta crimpleno medžiaga suknelei.

Kaina su muitu ir persiuntimo išlaidomis \$160.00

Į šį siuntinį dar galima dadėti prekių 10 svarų svorio. Bet čia primename, kad į siuntinį galima dėti tik 12 metrų medžiagų, išskyrus dirbtinį minką, kuris į šį skaičių neįeina.

Žemiau siūlome keletą populiresnių dovanų.

Dirbtinio minko kailis 1 moteriškam paltui	\$80.00
Jeans "Wrangler", vyriškos arba moteriškos	36.00
Vyriškas arba moteriškas nertinis	24.00
Geresnės rūšies nertinis	32.00
Kojinės, vyriškos arba moteriškos, nailono	2.25
Tights	3.50
Crimpleno medžiaga, tinka kostiumeliui arba suknelei, kaina už 1 metrą	9.00
Vilnonė medžiaga suknelei. Kaina už 1 metrą	10.00
Nailono apatinis	9.00
Vyriški nailono marškiniai	10.00
Geresnės rūšies marškiniai	15.00
Lietsargis, telescopic	12.00
Vilnonė skarelė	11.00
Angliška vilnonė labai gera 1 eilutei medžiaga	50.00

Šios kainos yra su įskaičiuotu nauju muitu.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą ir kitas šalis.

BALTIC STORES LTD.

11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT.

Tel. 01 739 8734 arba 01 460 2592.

Atgaivintoji Kinijos mįslė (2)

Tariamai išsifruotoji Kinijos mįslė, sąlygoms pakitus, ir vėl tampa didelė mįslė: kas yra Kinija? kokia jos rolė pasaulinėje taikos politikoje? ar iš viso įmanoma su Kinija tartis pasaulio taikos temomis? Maskva pragydo Odisėjos sirenų balsais: Mao nebėra ir mes, komunistai, vėl galime būti draugais! Tuo tarpu Pekinas atmetė visas užuojautas, kurias jam su skubo pareiškė Sovietinis (Maskvos) blokas: SSSR ir jos satelitai. Sovietų kompartijos užuojauta buvo atmesta su panieka. Ar tai nustato ateities politiką?

Neatrodo. Kinijoje, kaip kiekvienoje asmeniškos diktatūros šaly, jau prasideda kova dėl valdžios lovio. Pekino kompartijos oficiozas "žen-min žibao" atsargiai paminėjo, kad provincijoje vyksta ginkluotos kovos. Mao našlė jau ignoruoja ministrų pirmininką Chua-Go Fen, kuriam dera perimti valdžios vadeles. Mao našlė Džam-Čin jau skelbia — tai ji turinti savyje Mao dvasią ir jai dera vadovauti kraštui. Ta vadevilinė situacija nežada greitos taikos krašto viduje. Gal būt Mao našlė išsižiūrėjo į Indiros Gandhi rolę Indijoje? Greta Mao našlės pareiškimų iški-

RIMAS DAIGONAS

lo grasus "kultūrinės revoliucijos" renesansas. Tai yra "apsivalymas" nuo tų, kas neinterpretuoja marksizmo maoistiškai. Tai reikštų grubų personalinio Mao kulto pratęsimą ir bet kurio disidentiško balso nuslopimą. Tai, kartu, reikštų maoistinio status quo su Sovietais išlaikymą. Tačiau tokai padėčiai išlaikyti reikia neabejotino autoriteto. Tokio nėra ir ar Mao našlė dangstysis Mao autoritetu, kaip savo laiku Džiugašvili dangstėsi fiktyviu Lenino testamentu?

Įdomu, kad JAV akademikai jau 1967 metais ieškojo sprendimų, kokia liks Kinija po Mao mirties. Princetono Universiteto leidykla išleido (1967) A. D. Barnatt'o "China after Mao". Dabar ši knyga sukelia itin platų dėmesį. Tai, nelyginant pranašysčių knyga. Beletristikoje tokios buvo Orwelio, Zamiatino, o lietuviuose Aloizo Barono "Vieniši medžiai". Tai vis idomos pastangos pramatyti visuomenės evoliuciją tam tikroms sąlygoms voikiant.

A. D. Barnett'o knyga paremta Mao pažiūrų rodymu: į ateitį, į revoliucijos prigimtį, į evoliucijos dėsnius. Mao laiko revoliuciją žiauriu reiškiniu. "Revoliucija nėra kažin kas, kas švelnu ir elegantiška. Tai kūrybingumo dvasia. Revoliucijoje turi dingti žodis "baimė".

Tai ir buvo "kultūrinės revoliucijos" motto. Žodis "baimė" taikomas ne eiliniams piliečiams, bet revo-

liucijos veikėjams. Jie neturi bijoti teroro vaidmens politikoje. Mao našlės deklaracijos priartėja prie Mao deklaracijų: "kultūrinėje revoliucijoje negali būti baimės". Taip nesenoji praeitis atgimsta dabartimi. Tai marksizmo teorijos "galinimo" metodai. Tikslai mes, visiškai nefamiliariški su Kinijos kalba, vardais, įstaigų pavadinimais, vietovių pavadinimais, nematome teroro detalizacijos. Tik užuodžiamie kraujo saldu kvapą. Mums, tur būt, niekados Kinijos "kultūrinės revoliucija" nebus taip familiariška, kaip kad dabar "Didžioji prancūzų revoliucija", "Rusijos revoliucijos".

Politinis Kinijos žargonas visad bus mįslė baltiesiems. Mao citatos vieną reiškia Kinijos žmonėms, kita gi komunistinės-diktatūrinės, maoistinės teorijos nepažįstantiems.

A. D. Barnett laiko kiniečių revoliuciją permanentine. Tai yra ilgą dar atsigrizimą į terorą. Permanentinei revoliucijai visad reikia priešų, kad galėtų kovą su

jais išlaikyti savo egzistencijai. Kovoja gi "galios turėtojai", tai yra, valdžios aparato viršūnės. Tai yra, kartu, sena Kinijos tradicija, kada provincijų galvos vedė nepabaigiamas tarpusavines kovas. Todėl ir sovietiniai komunistai perkelti į priešų sferą su tikslu, kad būtų su kuo kovoti ir kariauti!

Kinijos komunistai 1949 metais vadino režimą "nauja demokratija". Tada buvo ir liaudies priešų. Vėliau terorą pavadino "kultūrine revoliucija". Maskvos "socializmą" kiniečiai vadina "kapitalizmo išrūgomis" ir "valstybiniu kapitalizmu".

Greitų pakaitų netenka laukti. Maoizmas per giliai įsmeigtas į iš prigimties labai pasyvią kiniečio dvasią. 800,000,000 gyventojų valstybė reikalinga daug metų dvasiniai pergimti, išsivaduoti iš ideologinių pančių. Tad diktatūra eis senom vėžm. Kova dėl valdžios kada nors sukurs ir "autoritetą". Tuo tarpu dabar, galima laukti Kinijos pasitraukimo iš jos pozicijų Afrikoje (Tanzania, Kongo). Su JAV tebeliks įtaringas išsižiūrėjimas retkarčiais pridengiamas diplomatišku šypsniu.

Tuo tarpu šis milžinas, rašo užsienio korespondentai, važiuoja su senais gariais lokomotyvais, rūpestingai taupo savo ekskrementus laukų trąšoms, traukinėja surūdijusias vėnis iš senų statybų, kad galėtų naudoti tas vėnis naujose statybose...

Žmonių perteklius matyti visur, fabrikuose, mokyklose, ant šaligatvių. Vienok nėra bado ir visi, kad ir absoliučiai vienodai, aprenkti, laimingi savo kūną pridengę...

— Tai yra mūsų gyvenimo stilius ir darbo būdas, — aiškina propagandistai.

Tai yra kiniečio gyvenimo filosofija, būdas gyventi ir įgimtas pasyvumas. Tos savybės garantuoja maoizmui metus išlikti Kinijos gyvenimo stiliumi. Taip pat nuo seno Kinija garsėja ir tortūrų išradin-gumu.

Erelis (JAV), Meškos (SSSR) ir Drakono (Kinija) trijulė apima pusę planetos gyventojų. Šio trikampio svorio centras — absoliutus nepasitikėjimas vienas kitais. Kinijos mįslė atgaivinta. Bet Kinija sau mįslių neturi. Ji didžiausioji; ji amžinoji.

WANTED EXPERIENCED
DIESEL TRUCK MECHANIC
FOR 2ND SHIFT.
Good fringe benefits, working conditions, and top pay.
FT. WAYNE LEASING CO. INC.
Archbold, Ohio 43502
419-445-6876 (37-44)

WANTED AT ONCE
SLITTER OPERATORS
Steady employment for qualified men.
All fringe benefits.
Apply in Person
ACCURATE STEEL PROCESSING CO.
401 Salliotte Road
Ecorse, Mich.
313-388-3800
An Equal Opportunity Employer M/F (34-41)

LEARN WELDING! AT

ati

ARC Technical Institute
1361 E. 55 St.

431-1050

Registration for fall classes
available now.
Day and evening courses.

• Arc, Mig, Tig., oxy-fuel • Pipe welding
blueprint work • Placement assistance • Approved for veterans • Eligible for Federally-insured loans and grants.
Accredited by the National Association of Trade & Technical Schools. Licensed by Ohio Board of School & College Registration (Reg. no. 71-04-0231T)

(39-41)

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

Mokame aukščiausią nuošimtį už santaupų pažymėjimus

6½% įnešus \$1,000
12 mėnesių

6¾% įnešus \$1,000
30 mėnesių

7½% įnešus \$1,000
48 mėnesiam

7¾% įnešus \$1,000
72 mėnesiam

Pagal federalinės valdžios įsaką už santaupas, išimtas oš pažymėjimo sąskaitos prieš nurodytą laiką, nemokamas nuošimtis už 90 dienų, o už likusį periodą ant išimtos sumos išmokamas tik reguliarius santaupų knygutės nuošimtis (5 1/4%)

Patogiausias taupymo būdas reguliari taupymo knygutė

Už įnašus mokame

5¼%

Įdedi kiek nori, išimi kada nori

Nuošimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas du kartus metuose

Santaupų sąskaitos apdraustos iki \$40,000.

MES TEIKIAME GEROMIS SĄLYGOMIS PASKOLAS
NAMŲ PIRKIMUI

Open
Saturdays
Closed
Mondays

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

MAIN OFFICE
798 East 185th St.

SUPERIOR OFFICE
6712 Superior Ave.

EUCLID OFFICE
13515 Euclid Ave.

CEDAR OFFICE
14406 Cedar Road
(near Green)

RUOŠIASI DEPORTUOTI "KARO NUSIKALTĖLIUS"

Amerikiečių spaudos agentūra AP iš Washingtono pranešė, kad JAV Imigracijos ir natūralizacijos įstaiga ruošiasi deportuoti 7 Amerikoje gyvenančius, 'buv. nacių ir karo nusikaltėlius'. Kas tie tokie apkaltintieji, agentūra pavadėmis neišvardino, tik pasakė, kad jie yra kilę iš Vokietijos, Lenkijos, Latvijos ir Lietuvos. I štų septynių 3 yra 'aliens', tai yra 'dypukai', o kiti 4 yra natūralizuoti Amerikos piliečiai.

Imigracijos ir natūralizacijos įstaigos New Yorke viršininkas Leonard F. Chapman pareiškė, kad imigracijos įstaiga, tų 'nacių bendradarbių ir karo nusikaltėlių' ieškojimą ir tardymą pradėjo jau prieš porą metų. Kaip žinia, tuomet paskelbtuose sąrašuose buvo 37 asmens, kurių tarpe keletas lietuvių. Vėlesniais laikais iš "įvairių šaltinių" buvo gauta daugiau žinių taip, kad šiuo metu 'investiguojamųjų' sąrašė jau esą virš 80 asmenų.

Kaip pernai buvo rašyta, tai kai kurie kongreso nariai (ypatingai kongresmanė Elizabeth Holtzman iš Brooklyn, N. Y.) reikalavo imigracijos įstaigą pasiaiškinti, kas yra padaryta ar daroma tų nusikaltėlių ieškojime Amerikoje. Tada įstaiga pasiaiškino, kad ji yra prašiusi papildomų žinių iš Valstybės departamento, kuris savo keliu apie tuos ar kitus 'nusikaltėlius' yra prašęs surinkti žinių,

esančių Vak. Vokietijos buv. nacių archyvuose ir iš 'kitų šaltinių'. Vėliau buvo pranešta, kad į Ameriką yra atvykęs iš Vienos žydas Simon Wiesenthaler su svarbiais įrodymais apie Amerikoje gyvenančius 'nacių ir karo nusikaltėlius' ir kad jis matysis su Valstybės departamento atitinkamais pareigūnais.

Dabar Mr. Chapmanas, darydamas spaudai šį pranešimą, pareiškė, kad iš visų įtartųjų dabar esą atrinkti septyni. Su 'dypukais' bėdos nebūsią ir jie galės būti deportuoti netrukus. Tačiau su Amerikos piliečiais būsianti ilgesnė ceremonija. Pirmiausia federaliniuose teismuose jiems bus užvestos bylos ir atimta neteisėtai įgyta Amerikos pilietybė, tik po to galės būti kalba apie deportaciją. Bylos būsiančios pradėtos jau 30-60 dienų laikotarpyje.

Mr. Chapmanas dar pridūrė, kad norint surinkti kuo daugiau žinių apie įtariamuosius, įstaigos advokatai buvo nuvykę į Izraelį ir ten ieškojo žinių (tur būt, pagal S. Wiesenthalio duotus adresus). Šiuo metu yra iškviesti ir atvyksta iš Izraelio apie 30 asmenų (kai kurie jau esą atvykę) ir liudys prieš apkaltintuosius. Liudininkai atvyksta ir čia gyvens JAV išdo lėšomis.

Įstaigos tarėjas Sam Bernsen dar pridėjęs, kad

Windsoro tautinių šokių grupė atliekant programą tarptautiniame institute parodos atidaryme spalio 19 d.

apkaltintieji atvykę į JAV nuslėpdami, kad jie Europoje II karo metu (ir dar prieš karą) dalyvavę žmogžudystėse ir kituose nusikaltimuose bei aktyviai bendradarbiavę su naciais.

Kaip matome, tie 'liudininkai' atvyksta su džiaugsmu į Ameriką. Ir kodėl ne, jei ta kelionė veltui. Kiek ten ką liudys kiek ne, bet pasivažinės, su draugais ir giminėmis pasimatys, o, jei bus proga, ir visai pasiliks čia gyventi. Kas Amerikoje nenorėtų gyventi?

Kalbant apie tas deportacijas, tai kažin ar čia eina ma teisingu keliu. Atsimintina, kad šie žmonės čia išgyveno jau virš 25 metų, kaip kas sugebėjo, įsikūrė, vieni geriau, kiti blogiau. Dauguma sukūrė šeimas ir turi čia gimusių ir užaugusių vaikų. Taigi, jau ne natūralizuotų, bet čia gimusių Amerikos piliečių. Tokiems Amerikos pilietybė jau negali būti atimta. Įsivaizduokite padėtį, kad tėvas, atėmus jam pilietybę, bus kur nors ištremtas, o motina su vaikais pasiliks Amerikoje. Ar tai tokia būtų tradicinė Amerika — ta laisvės ir humaniško gynyje? To Chapman nepasakė.

Daug kitoniškiau elgiasi Kanada. Ten irgi esama skundų ir panašių bylų. Kanada niekuomet pavardėmis nepaskelbė žmogų žeminančių. O praeitų metų pabaigoje Kanados imigracijos ministeris, paklaustas korespondentų, kas būtų, jei kam būtų įrodyti kokie 'karo nusikaltimai', pareiškė, kad toks galėtų būti deportuotas, bet pirma jam turėtų būti atimta Kanados pilietybė, o tai labai ilga procedūra ir iki šiol to niekam nebuvo pritaikyta. Dėl deportacijų, Kanada su kai kuriomis šalimis turi sutartis išduoti kriminalinius nusikaltėlius, tačiau į tą definiciją neįeina 'karo kriminalistai' ar 'nacių bendradarbiai'. (ab)

Detroito lietuviai

ANTANAS GRINIUS

RUOŠIASI SUVAŽIAVIMUI

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos X suvažiavimo rengimo komitetas posėdžiavo spalio 1 d. Kultūros Centre. Pirmininkavo prof. Justinas Pikūnas. Jis supažindino su busimo suvažiavimo sekcijomis, kurioms vadovaus šie asmenys: filosofijos — dr. Juozas Grinius, architektūros ir meno — dr. Alfredas Kulpa, gamtos mokslų ir matematikos — prof. dr. Adolfas Gaigalas, medicinos mokslų — dr. Juozas Sungaila, istorijos mokslų — kun. dr. Viktoras Gidžiūnas OFM, politinių ir socialinių mokslų — prof. dr. Vytautas Vardys, lietuvių kalbos ir kalbotyros — prof. dr. Antanas Klimas, teologijos, teisės ir ekonomijos sekcijos vadovų dar nėra.

Inž. Jonas Dunčia kalbėjo apnakvandinimo reikalu. Jis pasakė, kad atvykstantieji į suvažiavimą, kai kurie, bus apgyvendinti privačiai, o visi kiti galės apsistoti esančiuose netoli Kultūros Centro dviejuose moteliuose.

Dr. Kęstutis Keblys informavo jaunimo simpoziumo reikalu. Jame bus svarstoma: Išeivijos mokslų institucijos reikšmė jaunimo apsisprendimo Lietuvai.

Jurgis Mikaila kalbėjo finansų reikalais. Sakė: — Pinigų suvažiavimui reikia daug, o aš dar neturiu nė vieno dolerio. Yra išsiuntinėti laišškai asmenims, prašant prisidėti prie suvažiavimo išlaidų padengimo ar būti mecenatu.

Aukos siunčiamos: Jurgiui Mikailai, 24334 Pierce Ave., Southfield, Mich. 48075, tel. 557-1983.

Ketvirtadienį, lapkričio 25 d. 7 v. v. Detroito Universitete įvyks narių ir svečių priėmimas. Priėmimo

reikalus tvarko Regina Pikūnienė. Šeštadienį, lapkričio 27 d. 7 v. v. Kultūros Centre įvyks banketas. Banketo šeimininkė Sofija Dryžienė. Meninę programą atliks Elena Blandytė. Ji giedos ir sekmadienį, lapkričio 28 d. 10:30 v. per mišias Dievo Apvaizdos šventovėje.

Prof. Justinas Pikūnas parodė dailininko Antano Tamošaičio pagamintą šiam X-am suvažiavimui ženklą. Jis buvo priimtas ir bus spausdinamas programoje ir kitur.

Suvažiavimas prasidės lapkričio 24 d. ir tęsis iki lapkričio 28 d.

• Yolanda Baužienė ir Algis Zaprackas rugsėjo 28 d. sukūrė lietuvišką šeimą. Moterystės sakramentą jiems suteikė Dievo Apvaizdos šventovėje kun. Viktoras Kriščiūnevičius.

• Šv. Antano parapijos Altoriaus draugijos suruoštas rugsėjo 26 d. parapijos salėje parengimas buvo sėkmingas. Daug vertingų įvairių dovanų žmonės išlošė kortavime. Prieš tai buvo daug išparduota bilietukų piniginiams dovanoms. Jas laimėjo: Bronė Stankus 100 dol. Christina Cibulsky 50 dol. ir Antanina Kuliešius 25 dol.

• Lietuvos kariuomenės šventė bus paminėta lapkričio 28 d. Už žuvusius dėl Lietuvos laisvės mišias atlaikys kun. K. Simaitis šv. Antano šventovėje. Po to akademija - minėjimas bus tęsiamas Lietuvių Namuose 12:30 val. Plk. Jonas Šepetytys skaitys paskaitą ir birutietės pavaišins kavute ir pyragaičiais. Rengia: Ramovėnai, birutininkės ir šauliai. Mišiose 10:30 organizacijos dalyvauja su vėliavomis.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS LOTERIJOS LAIMĖTOJAI

John G. Evans, Lietuvių Tautinių Šokių šventės Loterijos pirmininkas, prašo paskelbti šiuos loterijos laimėtojus:

1. Domo Adomaičio dovanotą skulptūrą laimėjo Svitrius Golceitas, 1825 Woodland, Western Springs, Ill.
2. Restoranų pietus dviem asmenims skirtinguose trijuose restoranuose laimėjo L. Stankaitis, 2938 West 67th St., Chicago, Illinois.
3. Jadvygos Paukštelienės piešinį laimėjo Aukšė Vengris, 3229 S. Hamilton Ave., Chicago, Ill.
4. Restorano pietus 2 asmenims trijuose skirtinguose restoranuose laimėjo Dr. F. V. Kaunas, 1407 S. 49 Court, Cicero, Ill.
5. Chicago Savings dovanotą vyrišką rankinį laikrodį laimėjo Murytė Vizgirda, 967 Solpisbury, Aurora, Illinois.
6. Midland Savings, 2657 W. 69 St., dovanotą nešiojamą spalvotą 15" TV laimėjo Linas Paulius, 828 Greenwood, Carpentersville, Illinois.
7. Evans — Sons Funeral Home dovanotą Toshiba 2 Band radiją laimėjo Laima Paulius, 828 Greenwood, Carpentersville, Illinois.
8. Norman Burstein minko kailį laimėjo Algis Paulius, 828 Greenwood, Carpentersville, Illinois.
9. Valdas Adamkus duotas atostogos dviem asmenims Tabor Farmoj, Sodus, Mich., laimėjo V. Damijonaitis, 5132 Ellington, Western Springs, Ill.
10. A. Petrikonio paveikslą laimėjo Z. J. Petkus, 1238 So. Prospect, Park Ridge, Illinois.
11. Br. Murino dovanotą paveikslą laimėjo Juozas Račius, 3512 122 Castius Ave., Los Angeles, Cal.
12. V. Vaitiekūno dovanotą paveikslą laimėjo B. Brukas, 781 Brechenridge Rd., Ontario, Canada.
13. Miko Šileikio dovanotą piešinį laimėjo Dr. P. Žlioba, 10051 So. St. Louis Ave., Evergreen Park, Illinois.
14. Restoranų dovanotus pietus dviem asmenims trijuose skirtinguose restoranuose laimėjo Petras Indreika, 7255 South Rockwell St., Chicago, Ill.
15. 1976 Buick Century Special laimėjo L. Bėndruomenė, Phoenix Apylinkė, Phoenix Arizona.

CLEVELANDE

Aurelija Balašaitienė

Dvidešimtosios kultūrinės premijos proga

Pereitą šeštadienį tradiciniame Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos baliuje, pirmininkas dr. J. Stankaitis įteikė dvidešimtąją kultūrinę premiją prof. dr. John F. Cadzow. Toks premijos laureato parinkimas maloniai nuteikė daugumą kultūrinis įvykius sekančių Clevelando lietuvių tuo labiau, kad ne vien prof. Cadzow pastangos mūsų kultūros archyvus įkurti pastovioje vietoje buvo tinkamai įvertinta bet ir todėl, kad toji premija paskirta asmeniui iš Ohio. Panagrinėjus OLGD-jos dokumentuotą statistiką, teko konstatuoti faktą, kad lygiai pusė premijų buvo paskirta toli už Ohio valstijos ribų. Norėtusi padaryti priekaištą, kad gal taip toli ir nereikėtų ieškoti mūsų kultūrinio darbo srityje nusipelnusių asmenų ar organizacijų, nes Clevelande, jo apylinkėse ir kituose Ohio miestuose apstu pasižventusių, kūrybingų asmenų, kuriems jokio įvertinimo neskiriama iš kitų tolimų Amerikos lietuviškų kolonijų. Jau pats draugijos vardas rodo jos geografinį lokališkumą, kai tuo tarpu Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjunga jau apima visas valstijas kuriose turi savo narių. Teko girdėti iš vietinių gydytojų, kad kultūrinė veikla neturinti geografinių ribų. Be abejo, jei ir tenka skaitytis su organizacijos narių valia, tai vistiek sunku užgniaužti kylančias abejones ir klausimus eilinio lietuvių mintyse tuo labiau, kad pavieniai gydytojai yra daugumai gerai pažįstami ir aktyvūs mūsų visuomenės nariai, kurie negali nejausti vietinės visuomenės pulso.

Idealistas John F. Cadzow jau prieš keletą metų pradėjęs su maža pagalba, bet dideliu užsidegimu ir asmenišką gyvenimo auką, įsteigė moderniam Konto universitete lietuvišką skyrių, kuris tapo žymiai vertingesnis negu paprasta biblioteka. Jo pastangomis sudaromas visos lietuviškos medžiagos archyvas, laikomas moderniose patalpose, su specialiai pritaikytomis atmosferos ir užkonservavimo sąlygomis, išliks tol, kol gyvuos didžiuolis Kento universitetas. Nei krašto nuotaikos, nei pavienių asmenų įtaka nepajėgs tų archyvų sunaikinti. Taip pat prof. Cadzow pastangomis įsteigtas lietuviams studentams stipendijų fondas yra reikalingas pagrindinio kapitalo, kad būtų įmanoma stiprinti lituanistines studijas aukštame akademiniam lygyje. Norinčiųjų atsiranda

tiek kvalifikuotų profesorių, tiek studentų, kuriems finansinė parama yra būtina. Šita dvidešimtoji tūkstantinė bus prof. Cadzow perduota stipendijų fondui. Jo idealizmas ir asmeniškasis pasižventimas lietuviškam reikalui ne-

Prof. dr. John Cadzow dėkoja už premiją.

J. Garlos nuotr.

APAČIOJE: Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos nariai pirmaisiais susiorganizavimo metais. Sėdi iš kairės: Vl. Ramanauskas, J. Sukarevičius, J. Stankaitis, H. Brazaitis, M. Garlo, J. Balčiūnas, D. Kesiūnaitė, D. Degesys, K. Ambrazaitis, K. Pautienis. Stovi: A. Miliauskas, J. Mačiulis, J. Kriaučiūnas, J. Sandargas, A. Aželis, A. Martus, Vaičieliūnas, J. Skrinska, V. Gruzdys, A. Baltrukėnas, A. Garlo, J. Masilionis, E. Lenkauskas, V. Puškorius.

V. Bacevičiaus nuotr.

Dr. N. Juškenienė ir dr. J. Stankaitis įteikiant dvidešimtąją kultūrinę premiją prof. dr. J. Cadzow. J. Garlos nuotr.

gali būti išmatuotas pinigine premija. Tačiau, pažinodama jį artimai, esu įsitikinusi, kad premijos moraliniai-simbolinė reikšmė jo širdyje rado gilų atgarsį ir taip pat rodo Kento Universiteto vadybei, kad jo darbas yra mūsų visuomenės vertinamas ir remiamas. Šiuo atveju tenka gėrėtis Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos sprendimu ir jį užgirti.

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos sąrašuose figūruoja 54 nariai, kuriuos sudaro medicinos, dantų ir veterinarijos gydytojai, bei artimų medicinai sričių, tam tikrą mokslo lygį pasiekę, specialistai. 42 asmenys moka nario mokestį ir yra aktyvūs organizacijos veikloje. Didžioji narių dauguma yra baigusi mokslą Europoje (Lietuvoje, keletas Austrijoje). Esamas Amerikoje jaunųjų gydytojų prieauglis nedidelis ir tuo tarpu sudaro mažiau 10% narių. Pačią lietuvių gydytojų vyresniąją kartą, čia buvusią jau prieš didžiąją 1949-50 metų imigratų bangą, atstovauja tik vienas gydytojas.

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija įsikūrė 1955 metais dr. J. Balčiūno, dr. J. Stankaičio ir dr. D. Degesio

atlikti kitus paruošiamuosius darbus.

1956 m. spalio mėnesyje, pavyzdžiui panaudojus Chicagoje veikiančios lietuvių gydytojų draugijos įstatus, tie įstatai buvo patvirtinti su mažomis pataisomis ir buvo priimtas oficialus draugijos pavadinimas. Pirmuoju pirmininku buvo išrinktas dr. D. Degesys, kuris, atsakydamas į priekaištus, kad profesionalai nepakankamai domisi kultūrine veikla, pasiūlė steigti kultūrinę metinę premiją nusipelnusiems asmenims ar organizacijoms visuomeninio bei kūrybinio darbo srityse. Gydytojai, savo profesijos reikalavimų apriboti, ne visada ir ne visur gali dalyvauti visuomeninėje ar kultūrinėje veikloje. Savo premija jie skatino tos veiklos puoselėjimą ir apvainikuoja nusipelnčius. Premijai skiriamus pinigus atskirai aukoja pavieniai organizacijos nariai, su \$30 auka pristatydami ir savo kandidatą. Sprendžiama paprasta balsų dauguma - premiją gauna daugiausiai balsų gavęs asmuo ar organizacija.

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija nuo 1956 m. gruodžio mėnesio priklauso Ohio State Medical Association kaip legali profesinė lietuvių gydytojų organizacija, o 1957 metais tapo ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos nariu. Pirmoji kultūrinė premija buvo įteikta dramaturgui A. Landsbergiui už dramą 'Penki stulpai turgaus aikštėje'. Organizacija įsteigta profesiniais principais, tačiau savo veiklą

(Nukelta į 14 psl.)

Vyresniųjų stalas OLGD vakare, kuriame buvo įteikta dvidešimtoji kultūrinė premija. J. Garlos nuotr.

Jaunimo stalai kultūrinės premijos įteikimo vakare
J. Garlos nuotr.

(Atkelta iš 13 psl.)

grindžia plačios apimties tikslais. Įstatuose draugijos tikslas yra apibūdinamas net šešiais punktais: ugdyti nariuose lojalumą JAV santvarkai ir AMA įstatymams, likti ištikimais Lietuvos nepriklausomybės idėjai ir jai dirbti, stiprinti ryšius tarp gydytojų šeimų, teikti visokeriopą paramą savo nariams ir jų šeimoms, palaikyti ryšius su lietuvišiais studentais Ohio valstijoje, siekti profesinio tobulėjimo ir aktyviai dalyvauti visuomeninėje veikloje. Lietuvių kalba yra oficiali draugijos kalba. Taip pat yra detalios paruoštos ir premijos skyrimo taisyklės.

Tenka pastebėti, kad nežūrinti profesijos reikalavimų ir laiko stokos gydytojo gyvenime, mes galime didžiulis visą eilę mūsų gydytojų, kurie rado laiko ir noro ne vien pinigine auka prisidėti prie mūsų visuomeninio gyvenimo, bet taip pat yra padarę ir didelį asmeninį įnašą į kitas organizacijas. Jų eilėse negaliu nepaminėti mūsų tarpe jau nebesančių, dr. D. Kesiūnaitės, suvaidinusios pagrindinį vaidmenį lietuviškosios skautijos atkūrimo Amerikoje ir skaučių

akademikų veiklos atnaujinime; dr. V. Ramanauskas, dr. M. Vaitėnas - buvo arti mi jaunimo organizacijoms, liuanistinei mokyklai tiek savo talka, tiek materialine parama. Ir šiuo metu kai kurie gydytojai nevengia visuo meninių pareigų. Susipažinusi su 'Medicina', Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų oficialiu organu, kurio garbės redaktoriumi yra dr. Steponas Biežis, redakcinės kolegijos ir bendradarbių tarpe užtikau ir Ohio gydytojų pavardžių (dr. J. Skrinška, dr. D. Degesys). Tai patrauklus vidutinio formato žurnalas su įvairaus profesinio ir pramoginio turinio straipsniais, kronikos žinutėmis iš Lietuvos ir Amerikos, diskusinėmis temomis ir pasisakymais. Patraukliai iliustruotas ir ant labai geros kokybės popierio.

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos Literatūrinė premija yra tapusi tradiciniu kultūriniu įvykiu, keliančiu dėmesį, diskusijas ir skatinančiu ir kitus nenuleisti rankų ir nenuilstamai dirbti savo gabumų ribose, atiduodant duoklę lietuviškos kultūros ugdymui ir palaikymui.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

- SPALIO 17 D. Aktoriaus H. Kačinsko ir pianisto A. Kuprevičiaus rečitalis. Rengia Skautininkų Draugovė.
- SPALIO 23 D. Abiturientų pristatymo balius Lietuvių Namuose. Rengia LB Ohio apygarda.
- SPALIO 24 D. CCC Teatre Grandinėlės koncertas.
- SPALIO 30 D. Čiurlionio ansamblio tradicinis balius Lietuvių Namų salėje.
- SPALIO 31 D. Kar. A. Juozapavičiaus mirties sukakties minėjimas. Ruošia šau liai.
- LAPKRIČIO 6 D. G. Čapkauskienės koncertas Naujos parapijos salėje.
- LAPKRIČIO 7 D. SLA 14 kuopos 75 metų jubiliejinis banketas Lietuvių Namuose.
- LAPKRIČIO 13-14 D.D. Lietuvių Dienos. Rengia LB Clevelando Apylinkės valdyba.
- LAPKRIČIO 14 D. Juliaus Šukio dailės kūrinių paroda Lietuvių Namų salėje. Bicentennial Lietuvių
- LAPKRIČIO 20 D. Kariuomenės šventės minėjimas Lietuvių Namų salėje. Rengia L.K.V.S. Ramovė.
- LAPKRIČIO 21 D. Kristaus Valdovo šventė Dievo Motinos Nepaliaujamos Pagalbos parapijoje. Ruošia ateitininkai.
- LAPKRIČIO 28 D. Prof. J. Brazaičio minėjimas. Rengia LFB.

1977 M.

- SAUSIO 2 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklos Kalėdų eglutė.
- SAUSIO 22 D. Dirvai paremti balius Lietuvių Namų salėje.
- VASARIO 19 D. Tradicinis užgavėnių blynų balius Lietuvių Namuose. Rengia Pilenų tunto skautų tėvų komitetas.
- BALANDŽIO 16 D. 1977 m. Grandinėlės balius Slovėnų Auditorijoje.
- BALANDŽIO 24 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklos mokinių pirmoji šv. komuni ja.
- BALANDŽIO 30 — GEGUŽĖS 1 D. Ateitininkų šeimos šventė Dievo Motinos Nepaliaujamos Pagalbos parapijoje.
- GEGUŽĖS 8 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklos Motinos dienos minėjimas.
- GEGUŽĖS 22 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklos mokslo metų užbaigimas.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

LINOTYPE MACHINISTS

NAT'L printing firm seeking full time machinists for maintaining 4 tape operated linotype. Previous elektron & autsetter. Experienced required. New Orleans Location. Excellent wages & fringe benefits. Apply or call collect to

JOHN DUNHAM
P. O. BOX 50547
NEW ORLEANS, LA 70150
504-254-0614
E.O.E.

(34-41)

Being a true friend to all nationalities has always been a Voinovich tradition.

for COUNTY COMMISSIONER

George V.

Voinovich

Endorsed by more than 40 nationality groups.

Voinovich for Commissioner Committee
Robert Wending, Treas., 1275 Overlook Rd., Lakewood, O. 44107

• BALFo 100-jo skyriaus valdyba už praeitą savaitę posėdžiavo. Pirm. Janina Gerdvilienė pristatė du kviestinius valdybos narius: Vladą Jasinską ir Vincą Padvarietį. Nauju skyriaus kasininku paskirtas: Vladas Jasinskas, 85-75 87 Street, Woodhaven, N. Y. 11421, tel. 847-5004. Nutarta šių metų BALFo piniginių vajų pradėti spalio 15 d. iki gruodžio 31. Vajaus užbaigimui, kitais metais, sausio viduryje suruošti balių su menine programa.

• Juozas Tamošiūnas, gyv. Detrote, atnaujinamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Nuoširdžiai dėkojame.

• R. Spalis. MERGAITE IS GETO. Romanas. 366 psl. Išleido Vilties leidykla. Kaina 5 dol. Gaunama Dirvoje ir pas knygų platintojus.

MACHINIST-TOOL MAKER

Nearby R & D prototype machine shop, all new equipment. Experience needed in manufacture of close tolerance, high precision machine parts. Excellent working conditions with liberal benefits. Salary commensurate with experience and ability. Call or write in confidence to ARES, Inc., P. O. Box 159, Port Clinton, Ohio 43452. 1-635-2175.
An Equal Opportunity Employer (37-41)

APLANKYKIT VILNIŲ IR SAVO PAŽISTAMUS 1977 METAIS!

SUSITARKIT DĖL SAVO KELIONĖS CLEVELANDE

Praleiskit 5 dienas Vilniuje, 1 dieną Kaune, 1 dieną Maskvoje ir 1 dieną Amsterdamo.

Viskas, įskaitant kelionę lėktuvu iš New Yorko, viešbučiai, žymesnių vietų apžiūrėjimas, maistas ir persikėlimai — tikrai \$792.00.

Išvykstama 1977 m. balandžio 1, 15 ir 29 d.d.

Dėl informacijų ir rezervacijų prašom kreiptis į

KOLLANDER WORLD TRAVEL, INC.

589 EAST 185TH ST.
CLEVELAND, OHIO 44119
TEL. (216) 692-2225

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY'S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

ABITURIENTŲ BALIUS

LB Ohio Apygardos rengiamas aštuntasis abiturientų pristatymo balius įvyksta š. m. spalio 23 d. 7 val. vak. Lietuvių namuose.

Visi abiturientai, baigusieji 1976 metais, prašome pristatyti savo nuotraukas ir trumpą lietuviško gyvenimo aprašymą Eglei Giedraitytei. Bilietai į balių (suaugusiems \$10.00 ir jaunimui \$6.00) gaunami pas Rengimo Komiteto narius: R. Švarcą, R. Aukštuolį, E. Giedraitytę ir O. Jokūbaitienę.

• Lietuvių Komitetas remti T. W. Lippitt š. m. spalio 17 d. 12 val. Lietuvių namuose žemutinėje salėje, šaukia politinį susirinkimą T. W. Lippitt rinkimo klausimu. Jis kandiduoja į Kongresą prieš kongresmaną Charles Vanik. Lippitt priklauso Amerikos partijai ir žinomas kaip griežtas komunizmo priešas. Plačiau apie kandidatą ir kongr. Vaniką bus kalbama šiame susirinkime. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti.

• George Vainovich, apskrities kontrolierius, bus pagerbtas spalio 29 d. Slovėnų Auditorijoje ruošiamame tautybų polkų orkestrų vakare. Gėrimai ir užkandžiai bus veltui. Prie įėjimo skiriama auka. Visi lietuviai kviečiami dalyvauti.

NAUJAS GROŽIO SALIONAS

SILVER SHEARS BEAUTY
SALON

687 E. 185 St. Cleveland, O.

Vienintelis lietuvių moderniškai įrengtas grožio salionas. Automobiliams pastatyti aikštė yra už Bi-Rite maisto krautuvės.

Vedėja Giedrė Mazolianskaitė.

Dėl susitarimo skambinti —
486-4240

Vincas Gelgotas

L.T.M. ČIURLIONIO ANSAMBLIO TRADICINIS KONCERTAS-BALIUS

įvyks 1976 m. spalio mėn. 30 d., 7 val. vak.

CLEVELANDO LIETUVIŲ NAMŲ SALEJE.

PROGRAMOJE: Ansamblis su solistais atliks operų chorų ištraukas. Diriguoja muz. A. MIKULSKIS.

Vaišės su vynu ir kitais gėrimais. Geras orkestras, šokiai, laimėjimai, dovanos ir kt.

Visi maloniai kviečiami dalyvauti Įėjimas \$12.50 asmeniui. Bilietus įsigyti iš anksto: tel. dienos metu 261-9666 (Union Savings) arba namų tel. 732-8250 R. Butkus, arba tel. 731-7699 Vl. Plečkaitis.

ŠV. KAZIMIERO LIETUVIŠKOJI MOKYKLA

Lig šiol Clevelande turėjome dvi lietuviškas mokyklas. Bet šiais metais dėl stokos mokinių buvo uždaryta Vysk. M. Valančiaus lit. mokykla. Jos mokiniai ir dalis mokytojų įsijungė į Šv. Kazimiero lit. mokyklą, kuri š. m. rugsėjo 11 d. pradėjo 20-sius savo darbo metus. Įregistruota 137 mokinių. Galėtų jų skaičius siekti gal netoli 200, bet apgailestaujama, kad ne visi mokyklinio amžiaus jaunuoliai, net arti mokyklos gyvenantieji lietuviškąją mokyklą lanko. Daug įvairių motyvų ir pasiteisinimų dėl to "tautinio apkliautimo" išgalvojama. Sako, girdi, mokslas lituanistinėje mokykloje pakenksias vaiko akcentui ar mokslui amerikietiškoje mokykloje. Čia galėtume priminti pernai kun. G. Kijausko ir "Tėvynės Garsų" vedėjo J. Stempušio apklausinėtųjų mokyklą baigusiuju mokslėvių pasisakymus. Jie visi tvirtino, kad išėitas lit. mokykloje mokslas padėjo amerikietiškoje mokykloje bei universitetuose. O statistika iš tikrųjų patvirtina, geras trečdalis mūsų aukštesniosios mokyklos abiturientų amerikiečių gimnazijas (high schools) baigė pirmaisiais mokiniais. Taigi šis motyvas, kaip matome, neturi rimto pagrindo. Bene svarbiausia priežastis bus pačių vaikų nenoras atsisakyti šeštadieni-

nio laisvalaikio malonumų, o tokių vaikų tėvams gal nepakanka valios ir ryžto pasakyti savo "veto". Taip ir džiūsta ir nyksta lietuviškojo ažuolo atžalėlės ir šakelės...

Mokyklai vadovauja gabi ir energinga direktorė mok. Vilda Augulytė. Mokykloje dėsto šie mokytojai:

Rauda Gelažienė, Jadvyga Budrienė, Eugenija Mackevičienė, Danutė Grigaliūnienė, Regina Šilgalienė, Stefanija Stasienė, Ona Žilinskienė, Adolfina Malėnienė, Jonas Dunduras, Jonas Vyšnionis, Aldona Miškinienė, Vida Augulytė, Ugnelė Stasaitė, kun. L. Zaremba, SJ, muz. Alf. Mikulskis, Daina Čepulytė.

Mokyklos kapelionas kun. L. Zaremba būrelį vaikų ruošia pirmajai lietuviškai komunikacijai. Ir šiais metais bus lietuviškų knygų skaitymo varžybos. Laimėtojams dovanos skiria Br. ir Akv. Gražuliai. Šia proga tenka pasidžiaugti rūpestingai D. Staniškienės tvarkomu ir nuolat augančiu mokyklos knygynėliu. Pridėjus stambią prekybininko J. Karvelio dovaną — keliasdešimt naujų knygų, mokyklos knygynė jau turime arti 800 knygų.

1976 metų abiturientų laidą padidino Paulius Nasvytis, baigęs laikyti baigiamuosius egzaminus rudens sesijoje.

Mokyklos tėvų komitetas išrinkti: Zita Stungienė, Alg. Tallat-Kelpša, Vida

Naujoji Neringos tunto tuntininkė s. Elena Nainienė priima tunto vėliavą iš buv. tuntininkės s. Amandos Muliolienės.
V. Bacevičiaus nuotr.

Tallat - Kelpšienė, Danutė Valodkienė, Romas Zorska, Silva Žiedonienė ir Valdonė Žiedonienė.

Mokykla veikia puikiose Dievo Motinos N. P. mokyklos patalpose. Mokyklos direktorė mokslo metų pradžios akto metu nuoširdžiai padėkojo parapijos klebonui kun. G. Kijauskui už palankumą ir visokiariopą paramą mokyklai. (pk)

• Praktiškiausia dovana jūsų vaikams ar anūkams — nebrangus State Farm gyvybės draudimas..., kuris duoda ne tik reikalingą apsaugą bet ir kaupia sutapus ateičiai. Pilnam draudimo patarnavimui kreipkitės pas Kęstutį Gaidžiūną, tel. 943-1202.

FOR RENT

Office space for rent, Superior Savings & Loan Association Bldg., 798 East 185 St. Call: 481-8552 Miss Parker.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

PARDUODAMAS NAMAS PARMOJE

Švarus, vieno miegamojo, žavus namas ant dvigubo sklypo, erdvūs kambariai, didelė veranda, dvigubas garažas. \$26,999. Paroduoda savininkas 321-1856. (40-41)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN DEVILIEG/OPERATORS

Experienced on numerical controlled machines. Must be able to set up for 1st & 2nd shifts. Steady work. Liberal policies & fringe benefits, and uniforms.

NON-FERROUS

21721 Tungsten Rd.

Cleveland, Ohio

216-531-3585

(34-43)

AUTOMATIC SCREW MACHINES

We need an experienced individual on second shift who can set up and operate a multiple spindle Warner & Swasey machine.

We offer an excellent hourly rate and benefit plan. If you take pride in your work, please contact:

ROTOR TOOL

26300 LAKELAND BLVD.

EUCLID, OHIO

216-731-8888

An Equal Opportunity Employer M/F (38-41)

Visi maloniai kviečiami dalyvauti

aktoriaus **H. Kačinsko** ir pianisto **A. Kuprevičiaus**

RĖCITALYJE

š. m. spalio mėn. 17 d., 4 val. p. p.

Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėje, 18022 Neff Road.

Po programos kavutė. Bilietai \$7.00, \$5.00 ir \$3.00 gaunami prie įėjimo ir pas platintojus:

A. Petukauskienė 531-3872;

M. Puškorienė 486-8613;

R. Tatarūnienė 531-5924.

Skautininkų Draugovė

DIRVA

SKAITYTOJŲ ŽINIAI

Daugelis skaitytojų nusi-skundžia, kad Dirvą gauna nereguliariai.

Pranešame, kad Dirva kiekvieną savaitę antradienio rytą išsiunčiama visiems skaitytojams JAV, Kanadoje ir užjūryje. Jei Dirva ne laiku ar nevienodai pristatoma — kaltė yra pašto, kurio patarnavimas, nežiūrint aukšto mokesčio, kasdien blogėja.

DIRVAI PAREMTI 300 DOLERIŲ

Šviesios atminties taurus lietuvis inž. Jonas Jasiukaitis mirė 1976 m. sausio 2 d. Velionio žmona ponė Veronika pastatydino paminklą šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje Jono atminčiai ir šio paminklo šventinimo proga, vietoje vaišių, paskyrė 300 dolerių auką Dirvai. Jonas Jasiukaitis buvo aktyvus

neolituanas ir tautinės spaudos rėmėjas, tad ir šioji parama Dirvai įprasmina Jono Jasiukaičio puoselėtas mintis.

Už auką 300 dol., kuriuos iš p. V. Jasiukaitienės gavome per inž. V. Mažeiką, nuoširdžiai dėkojame.

• "Chicagos lietuvių gyvenimo" skilties, redaguojamos A. Juodvalkio, šią savaitę nėra, nes paštas nepristatė, nors buvo laiku išsiųsta.

VIENERI METAI BE VINCO MAŠALAIČIO

Š. m. spalio 24 d. sueis vieneri metai kai mirė a. a. Vincas Mašalaitis, sulaukęs 83 metų amžiaus.

Nepriklausomoje Lietuvoje velionis eilę metų ėjo aukštas ir atsakingas ministrų tarybos generalinio sekretoriaus pareigas, redagavo "Vyriausybės žinias"

A. A.

IGNUI GATAUČIUI

netikėtai mirus, jo žmoną DAMUTĘ,
sūnus MINDAUGĄ ir VYTENĮ, dukrą
VISGAILĘ su šeima ir svainį JONĄ
VIRBALĮ giliai užjaučiame ir kartu
liūdime

Dumbriai

Jasinevičiai

P. Kudukis

Leknickai

Račkauskai

M. Titienė

A. A.

FELIKSUI TAMOŠAIČIUI

Australijoje mirus, jo sūnui inž. VYTAUTUI
TAMOŠAIČIUI su šeima liūdesio valandoje
reiškia gilią užuojautą

Grażina ir Juozas

R a i b i a i

Dalila ir Balys

M a c k i a l o s

Inga ir Alfonsas

T u m a i

Minint M. Galdikienės 85 m. amžiaus sukaktį. Sėdi M. Galdikienė. Už jos stovi dr. A. Janačienė, sesuo Margarita ir sol. G. Čapkauskienė iš Montrealo.

MAGDELENA GALDIKIENĖ SUKAKTUVININKĖ

Š. m. rugsėjo 26 dieną, Putname, Conn. I.C.C. seselių sodyboje buvo iškilmingai pagerbta 85 metų amžiaus sulaukusi Magdalena Galdikienė, pirmoji moteris dalyvavusi Lietuvos Steigiamajame Seime ir kituose. Gimusi Bardauskų kaime, Gižų valsč., Vilkaviškio apskr., gimnaziją baigusi Marijampolėje 1910 m., pedagoginius kursus Petrapilyje. 1917 m. iškėlė už dail. Adomo Galdiko ir 1918 m. grįžo į Lietuvą ir mokytojų gimnazijose.

M. Galdikienė nuo pat jaunų dienų įsijungė į lietuvišką veiklą ir visas savo jėgas atidavė organizuodama lietuves moteris katalikiškai veiklai. Ji pati vadovavo ateitininkėms, lietuvių katalikių moterų draugijoms. Bolševikams okupuojant Lietuvą, ji pasitraukė į Paryžių ir 1951 m. be kitų organizacinių darbų įkūrė Pasaulio Lietuvių Katalikių Moterų Organizaciją Sąjungą ir buvo jos pirmininkė. 1952 m. atvyko į JAV ir

lonu, jeigu galėtų dalyvauti ir kaimyninių bei tolimesnių vietų svečiai.

čia visa vėl tuoj atsidadė savo ideologinei veiklai. Ėjo įvairias pareigas A.R.K. Moterų Sąjungoj, Ateitininkų Sendraugių N. Y.Y. sk. pirmininkė, Ateitininkų Federacijos vyr. valdyboj ir k.

Be visuomeninės veiklos ji aktyviai dalyvavo ir spaudoje. Rašė beveik visuose katalikiškuose laikraščiuose ir žurnaluose daugiausia moterų klausimais. M. Galdikienė šiuo metu gyvena Putnamo seselių sodyboje, daug skaito spaudos, nes, kaip jau daugelio buvo aprašyta, toje sodyboje randasi turtingas kultūros kampelis, bibliotekoj visi lietuviški laikraščiai, knygos Lietuvos bei išeivijos praeitis ir dabartis.

Tuo pačiu laiku buvo paminėta ir Pasaulio Katalikių Organizacija, kurios nariu yra ir lietuvės, šiemet švenčianti 25 m. sukaktį. Jos centras yra Paryžiuje, kuria ir Galdikienė daug rūpinosi.

M. Galdikienė pagerbti seselės surengė koncertą, kurio programą atliko sol. Gina Čapkauskienė ir kalbėjo tėvas Leonardas Andriekus. Svečių buvo apie 70.

M. Karečienė

VISI E. ST. LOUIS IR APYLINKĖS LIETUVIAI IR
JŲ SVEČIAI MALONIAI KVIEČIAMSI Į
TRADICINĮ ALT S-GOS SKYRIAUS

RUDENS VAKARĄ SPALIO 23 D. 7 VAL. VAK.

FISHER RESTORANE,
VESTA KAMBARY, BELLEVILLE, ILL.

Programoje dainininkas GINTARAS AUKŠTUOLIS
iš Hot Springs, Ark. Pianinu akompanuos
E. MOTIEJAITYTĖ.

Po programos vakarienė ir šokiai.

ALT S-GOS E. ST. LOUIS SKYRIUS

RUDENS KONCERTAS-BALIUS

Šeštadienį, spalio 23 d. Rochesterio LB apylinkės valdyba ruošia pirmąjį šio rudens koncertą. Programoje: sol. Genė Ugiarskienė iš New Jersey ir sol. Leonas Baltrus iš Rochesterio. Solistams akompanuos muz. Gordon Young. Vakaro pradžia — 7:30 val. vak. šv. Jurgio parapijos salėje.

Po programos bus šokiai, kuriems gros mūsų jaunimo orkestras "Slibinas". Taip pat veiks baras ir bufetas. Ruošiama ir loterija.

Visi maloniai kviečiami atsilankyti. Bus tikrai ma-